

„Un mēs, kas latvieši esam,
Mums jūtams šis sentēvu gars;
Viņš pulcināj's mūs šai namā,
Šo namu viņš cēlis ir.

Šai namā tad vienmēr lai valda
Nu veselīgs cēnsības gars,
Kas tēvu smaidus un vaidus
Aizvienu piemiņā tur.”

JĒKABS PURKALĪTIS /1861 – 1918/

JĒKABS PURKALĪTIS

DZIESMU
PAZARĪTES

DZEJOĻI

1893.

Apgādājis grāmatu turgotājs J. Ozols
Cēsīs — Vecpiebalgā

Jēkabs Purkalītis 1893
© Eraksti 2024
83 lp. / ~ 0,41 MB

TULKOJUMI.

M o t o : Darbs ir vīra lauru kronis,
Pūļu alga — svētība;
Valdinieku goda tronis,
Mūs tik darbi godina.

(Šiller.)

Salas i Gomez.

(Šamiso.)

a) I e v e d ē j s.

1. Iz klusas jūras milzu ūdens dzelmes
Salas i Gomez kailās klintis redz;
Tās sviltin svilušas no saules svelmes.
2. Ne stādiņš akmens kalna neapsedz;
Tik putni, kas še bariem lidinājās,
Tur drošu dusas vietu meklēt mēdz.
3. Tā Ruḡikā*) tā mums priekš acīm stājās,
Kad „zeme vakaros!” no masta sauca,
Un visi kuģa ļaudis bija kājās.
4. Nu klinšu ragam vienmēr tuvāk brauca.
Pa savām ligzdām jūras putni dēja,
Ko mūsu balss ne traucēt neiztrauca.
5. Kad jaunas barības mums vajadzēja,
Tad nospriedām, div' laivās mēģināt,
Vaj salai malā piebraukt nepaspēja.
6. Es arī viņiem piedalījois klāt.
Tās šausmas, kas šai vietā sirdī cēlās,
Še gribu īsi jums priekš acīm klāt.
7. Jau bijām laivās: viņi veltin vėlās,
Pa aizvēju mēs salai tuvāk stūmām,
Lai tur pret klintīm laivas nesašķeļas.
8. Tā lidojot pa ūdens sliednēm glumām
It drīzi bijām klinšu kurma malā
Un izkāpām uz akmens sienām glumām.
9. Un ļaudis, divos pulkos šķirti, salā
Gar abām jūrmalām uz priekšu gāja;
Es viens tik kāpu taisni klintij galā.
10. No bailēm putni zināt nezināja,
Jo viņi tikko man no kājām bēga
Un stieptiem kakliem briesmas pārdomāja.

---

*) Kuģis.

11. Tā nokļuvis uz paša klinšu sprega,
Es platu skatu riņķī pārraudzīju;
Uz akminaiņām klintīm kājas dega.

12. Un milzu tuksnībā kad raudzīj's biju
Un akmins kalnam acis virsū metu,
Tad tur ko necerētu pamanīju.

13. Es ieraudzīju rakstu necerētu —
Te cilvēks mitis, — tā ir skaidra lieta;
Kas cits še viņa garu zīmēt spētu.

14. Un piecreiz desmit krustu kalnā cietā;
To citu gan vairs lāgā nesajēdz,
Bet lūk, cik jaunas zīmes šinī vietā!

15. Un ne tik lasāms! — bet it skaidri redz
Vēl ejam celiņu kā kādu vīli,
Pa kuŗu viņš še pāri staigāt mēdz.

16. Un tur viņš dusējs — akmins ieberzts dziļi;
Tur olas ēdis — čaulas gluži jaunas; —
Kas mita, kas vēl mīt šai tuksnībs pilī?

17. Es klausīt klausos, acis visur šaunās,
Tā eju, kāpju otrā klintī kluss;
Ap viņu pirmie rīta stari skaunās.

18. Un galā ticis, skatot nolidus,
Es redzu sirmgalvi, kas atgāzies
Pret klintīm un, kā liekas, saldi dus.

19. Tam gadi gan par simtu pāri ies.
Pliks, milzu locekļiem, uz krūtīm svēti
Viņš rokas salicis, no vaiga bāls un liess.

20. Kā sasalis, es nepaspēju lēti
Ne vārda teikt, man asaras tik rita
Un visi spēki bij kā pārvarēti.

21. Uz vaiga grumbaina, kā manim šķita,
Bij nāves murgi manāmi. Kas zina,
Varbūt tā gars jau mūža mājās mita.

22. Tā ilgi domās kavējies pie viņa,
Es saucu citus, cik vien balss tik spēja;
Tos mana kliegšana drīz šurpu dzina.

23. Ar lielu troksni viņi kopā skrēja;
Bet drīz vien aprimuši riņķī stājās;
Svēts klusums bija manāms katra sejā.

24. Un redzat! Viņa krūtis kustinājās,
Viņš atvēr acis, raugās apkārt stīvi,
Vēl paceļ galvu, stutē rokas vājās.

25. Tos izmisis viņš visus uzskat sīvi,
Vēl lūko runāt, stīvo mēli rausta,
Bet velti! galva slīgst, viņš beidz šo dzīvi.

26. „Viņš šķīries no šī vecā zemes grausta!”
Tā teica ārsts, kad līķi izmeklēja.
Mums Dievu lūdzot, sirds bij bēdu lauzta.

27. Trīs akmins galdiņus viņš uzzīmējis;
Tie viņa piemiņu iz kapa rāva;
Es mantoju, ko tuksnībs dēls bij sacerējis.

28. Un manim pētot mantojumā savā,
Kur skaidri spāniski es lasīt pratu,
No kuģa, ziņu dodot, reizi šāva.

29. Jau otrais, trešais šāviens! laivām klātu
Nu steidzami; tā guļot salā klusā
Mēs viņu atstājām ar skumju prātu.

30. Un akmins, kur tam sirds no sāpēm kusa,
Ir viņa kaps, tā monuments tas arī;
Miers viņa pīšļiem, salda dusa!

31. Šeit trūdiem tu tik miesu atdot vari,
Ikkatru nakti tavu kapu sveiks
No debess krusta-zvaigžņu zelta stari,
Un ko tu cieti, to šī dziesma teiks.”

b) P i r m a i s g a l d i ņ š.

1. „No prieka, lepņības man krūtis cēlās,
Es garā biju lielā godā celts,
Man bija manta, viss, kā sirds tik vēlas.

2. „Gan pārļu greznums, spīguļojošs zelts,
Gan dārgas drēbes, ko tik domāt varu:
Viss jaukums viņai bija kopā smelts.

3. „Un naudu, ļaužu elku, pasauls varu,
Pie kuŗas vecums mīlē gozēties,
Es tēvam atnesu ar līksmu garu.
4. „Un pašam īstu mieru sirdī Dievs
Bij devis; nerimstošais jaunībs prāts
Bij nopietnībā, mierā pārvērties.
5. „Es nebiju vairs viņas nicināts,
Bet klausījos uz siržu pukstēšanu,
No Laimas sapņu valstī vilināts.
6. „Mums tēvs ar deva savu svētīšanu;
Sirds mājā īstu laimi juta: cita
Vairs nebij’, pēc kā justu kārošanu.
7. „Tā ģeķīgi uz priekšu domas rita;
Kaut bija nakts, bet aizmigt nevarēju,
Man debess zvaigznes šūpojoties šķīta.
8. „Es jutos spirdzināts caur vēsu vēju,
Kas izplatītās burās dikti kauca,
Kā kuģī es kā vēja spārnos skrēju.
9. „Te briesmīgs grūdiens mani sapņos trauca,
Pa dēļu ēku dimdēt dimdēdams,
Un kuģī ļaudis briesmu bailēs sauca.
10. „Vēl otrais, trešais grūdiens! brākšēdams,
No vētras sviests pret klintīm, smeltņu smeltnēm
Bij acumirkļī lepnaiss, lielais nams.
11. „Pagalam peldētājs! Pret ūdens veltnēm
Es cīnījos gan vēl ar visu sparū;
Vēl redzēj’ debesi pa jūŗas šķeltnēm
12. „Tad jutos bezdibinā vilkts ar visu varu,
Tad atkal viļņi mani augšup vija;
Vēl reizi sveicināju zvaigžņu baru.
13. „Bet viļņu vara manus spēkus rija,
Es nāvei ļāvies, miegu murgos stigu;
Ar Dievu pasaule, kas mīla bija!
14. „Es lielā, cietā miegā migtin migu,
Kuŗš, kā man likās, bij bez gala,
Kaut gan es cīnījos pret grūto ligu.

15. „Ar varu es no tāda miega vaļā
Nu rāvos, prāti skaidrojās, es šķītu
Ka jūra mani izspļāvusi malā.
16. „Un sveicinājis jaunas dzīves rītu,
Es uzrāpos uz tuva klinšu stūŗa,
Lai zemi, kur es glābies, apskatītu.
17. „Visapkārt tikai gaiss un milzu jūra
Ap kailo vientuļ' akmins kalnu skāvās;
To redzot šauŗalas man sirdi dūra.
18. „Kur viļņi augstu kaudžu kaudzēs krāvās
Un tāļo ragu skalot neapsapa,
Tur ilgi kuŗa rumpis redzēt ļāvās.
19. „Man nerasniedzams! vienmēr tāļāk tapa
Tas aizrauts, aizskalots no klinšu šķieta,
No nelaim's vietas, manu draugu kapa.
20. „Man likās: ilgi prāts tev tādā vietā
Dēļ draugu laimes nebūs skumju pilns,
Ka tie tik vienreiz nāves mokas cieta.
21. „Ne tā! — Bet liktens mani viltin vils!
Jo, redzi, jūŗas krasti oļu pilni, —
Man dzīvība tik lēnām skumjās dils.
22. „Es, vientuls būdams, rakstu moku pilī
Ar gliemeŗvākiem, kas jo asi šķelti,
Uz pacietīga akmins dziļi, dziļi:
Uz drīzu mirŗanu es ceru velti.”

c) O t r a i s g a l d i ņ ņ .

1. „Es agrā rītā sēdu jūŗas malā;
Uz debess malu zvaigŗņu-krusts jau līka
Un sludināja, ka nu nakts būs reizi galā.
2. „Vēl lielā, lielā tumsā rīti tvīka,
Tik vējiņš jūŗā spoŗas vagas ara,
Kas malā mestas atkal jūŗā slīka.
3. „Šī nakts man likās būt bez gala gaŗa:
Tik rīta pusi acis uzskatīja,
Tur gaidīt gaidīj pirmā saules stara.

4. „Un putni, kas uz savām ligzdām bija
Kā murgos brēca; bāli viļņi rita,
Kur pirmāk sārtu sārtos pamanīja.
5. „No ūdens šķīrās gaiss un zvaigznes cita
Pēc citas izdzisa kā kāda lāpa:
Sirds asrās lūgdamās uz ceļiem krita.
6. „Nu greznumā iz jūras saule kāpa,
Kas remdē sirdis, kuņas bēdas spiež;
Jau pilnā spožumā to manas acis trāpa.
7. „Raug, kuģis! kuģis! Šurp tas galu griež,
Uz salu vēja pilnām burām skrien;
Vēl dzīvo Dievs, kas taisnu tiesu spriež.
8. „Tu, mīļais Dievs, tik viegli sodi vien!
Tik līdz es lūgdams tev pie kājām krītu,
Tad tu jau pats man rētas cieti sien.
9. „Tu ļāvi apsveikt jauno dzīves rītu,
Drīz tava balss uz māju mani sauks,
Lai es tur mīlēts mīļu starpā mītu.
10. „Man pārredzams gan plašais ūdens lauks,
Bet bailēs acs uz tālo kuģi rauga:
Kas zin, vaj viņš ar šeitān malā malā brauks.
11. „Un kuģim augot manas bailes auga,
Un nespēju nekā tiem ziņas dot;
Man nebij tuksnejā neviena drauga.
12. „Ne karoga! ne dūmu! — Ko lai prot,
Kad rokas tik ko plātīt? — Dieva spēkā,
Tak galu galā mani apžēlot.
13. „Par velti sirds varbūt tik priekā lēkā!
Ar pilnām burām, kā to noprast spēja,
Gan tuvāk atslīdēja milzu ēka.
14. „Un klau! — kas tā par skaņu atskanēja?
Tā kuģa kunga svilpja skaņa. Klausies! —
Jau atkal auss to vējā sadzirdēja.
15. „Cik laimīgs būsi tad, kad atkal ļausies
Tev ļaužu balsis dzirdēt, un no jauna
Kad mīlas rokas tev ap kaklu skausies.

16. Raug', kuģi griež! — Tie nedomā tak ļauna!
Nu es tiem redzams un šī briesmu vieta; —
Tu Dievs tak mani neatstāsi kaunā!

17. „Uz dienvidiem? — ? — Tā gan, no klinšu šķieta
Tiem jābēg, tuvāk piebraukt nedrīkstēja — ;
Brauc laimīgi, kur daudzi briesmas cieta!

18. „Nu būtu laiks! Ak, prāts jau paredzēja!
Šurp skatāt! pieturat! un laivās
Še malā braucat, sargātā no vēja!

19. „Bet redzēt neredz it nevienas laivas; —
Tie nezina, kā man sirds no sāpēm lēkā; —
Tiem pakaļ nobrēcās tik jūras laivas.

20. „Par velti rokas žņaudzi velti brēkā!
Ar pilnām burām, bez jebkādas bēdas
Tik redz, kā projām aizslīd milzu ēka.

21. „Un kad no viņas nebija vairs ne pēdas,
Es jutos pievilts, apsmiets, atstāts viņu,
Tad rūgtas dusmas manā sirdī sēdās.

22. „Es pašu Dievu lāstos kājām minu,
Pret klintīm galvu dauzot, matus raujot,
Es lādēju gan sevi, gan ar' viņu.

23. „Trīs dienas un trīs naktis, lāstus spļaujot —
Kā tāds, ko ārpātība māktin māca —
Es vārtījos, tā sirdij ēsties ļaujot.

24. „Un asaras tik trešā dienā sāca
Bez gala plūst; man gribējās tā ēst,
Ka manim augšā celties prātā nāca,
Lai spētu karstās bada liesmas dzēst.”

P ē d ē j a i s g a l d i ņ š.

1. „Tik pacieties! Iz jūras saule lien
Un tālu ejot otrā debess malā,
Kad diena beidzas, atkal jūrā brien.

2. „Tik pacieties! Uz galvas stāvu salā
Jau saule krīt, es varu nomanīt:
Viens gaŗais grūtais gads jau steidzies galā.

3. „Tik pacieties! Tā gadi mūžā rit;
Tik jauni krusti vien vairs nenāk klātu,
Kur radušies jau viņu piecdesmit.
4. „Tik pacieties! Tu skaties sēru prātu,
Kā viņi čumēdami malā brauc,
Un klausies, ko tie jauna sludinātu.
5. „Tik pacieties! Kaut jūra kauktin kauc,
Kaut vētra krāktin krāc, pat nebīsties,
Kad zibins lokās, auka klintis jauc.
6. „Tik pacieties! Pār tavu galvu ies
Aizvienu saule, mēness, zvaigznes; liec
Tik vērā to: tev jāmāk paciesties.
7. „Tu dabas spēkiem lēti virsū tiec
Pie dienas gaismas, tad ar jautru garu
Tu pašas ēnas viegli projām triec!
8. „Bet miegā, tad šie uzbrūk tev ar baru,
Vēl vairāk, kad bez miega esi naktī,
Tie laužas virsū tev ar visu varu.
9. „Redz, viņu pilni visi kaktu kakti!
Tie runā vārdus, kuņi traku taisa!
Ej't prom! ko jūs te stāvat kāuz vakti.
10. „Kas tas par nerimstošu zēnu? Gaisā
Tam kuplās matu sprogas plivināja,
Viņš droši pirmos dzīves mezglus raisa.
11. „Es tevi pazīstu, kaut acis vājas
No vecuma un asarām man tapa;
Es skatos, un man asins dzīslās stājas.
12. „Tu esi es, kas censties neapsapa,
Kad jaunībā vēl cerīb's rozes plauka;
Tu pats es esmu, tēls uz tava kapa.
13. „Ko tu nu runā vairs ne laba, jauka,
No patiesa, no darba slāpēm? Redz',
Es esmu puķe tava sapņu lauka.
14. „Kas tā? — Un atkal jaunu liesmu dedz?
Ak, sieviņ', rimsties, savās gaudās klusi!
Tu pelnos rokot dzirkstis vaļā sedz.

15. „Tik laipni neskaties uz manu pusi!
Trūkst balss, trūkst acu gaismas; veci kauli...
Sen nāve visu, visu aprijusi.
16. „Par velti meklēju vairs laimes sauli
Uz tava vaiga, kur tik nāves pēdas;
Šī cerība pasaule tik veci prauli.
17. „Mans draugs tik tuksnejā bij manas bēdas,
Šo gaŗo grūto mūŗu pārcieŗot,
Tās līdz ar mani piecēlās un sēdās.
18. „Ko jūŗ man, dzīves bildes, spējat dot?
Ej't atkal iznīcībā, diena aust!
Ko panāksiet jūŗ, mani vārdzinot?
19. „Ak uzlēc, saulīt, neļauj manis ŗaust!
Tu nemierīgos garus aiztriekt vari;
Beidz kaŗu, kuŗŗ var manu sirdi lauŗt!
20. „Tai uzlēcot ir projām visi gari; —
Es esmu viens, un smadzenēs nu dus
ŗie viŗu nemierīgo bērnu bari.
21. „Kaut ŗodien vēl tik spētu locekļus
Pie ligzdām aizvilkt! Badā pasaulē
Drīŗ drīŗ ŗis vecais grauŗts gan paliks kluss.
22. „Nu auka sirdī aprimuse. ŗe,
Kur es tik ilgi cīnījos un cietu,
Lai arī beidzu dvaŗot vienatnē.
23. „Ļauj, Kungs, ka manu tuksneju un mājas-vietu,
Līdz kamēr es pie miera galvu lieku,
Redz kuŗis, nedz ar cilvēks neuzietu.
24. „Lai es iz pasaul'ŗ mierīgs ārā tieku,
ŗe tāļu, tāļu dzimtenei; jo kas
Gan līķim līķus sveicot, nestu prieku?
25. Sen, sen jau tie zem zaļās velēnas,
Kas priecājās, kad biju piedzimis;
Es zudis sen no visu atmiņas.
26. „Es esmu Dieva rīkŗi pārcietis; —
Un sveŗŗ lai dzimtenē vēl kāju spēŗu?!
Caur vērmelēm jau rūgtums nezūŗ vis. —

27. „Es mirstot tik uz žēlastību ceru,
Kas man no tavas rokas dota kļūs,
Un kaut šīs acis cieti veŗu,
Tavs zvaigŗņu krusts mans kapa vaktnieks būs.”

Z v a n a d z i e s m a.

(Fr. fon Šiller.)

Stipri zemē iemūrējām
Mālu veidu*), degušu.
Šodien lai mēs zvānu lejam!
Puiši, čaklām rokām nu!

Sviedriem vajag plūst,
Kamēr gatavs kļūst,

Darbs tad daiļinieku godās;
Bet no augŗsas svētib rodas.

Pie darba, ko no sirds mēs sākam,
Gan vārds no sirds ar piederās;
Kad krietnas runas runāt mākam,
Tad darbi sekmēt sekmējas.
Nu tad, lai uzticīgi raugām,
Ko vājiem spēkiem panākt var;
Lai neģēļa mēs neieraugām,
Bez apdoma kas visu dar!
Jo tas ir cilvēkam par rotu
Un tādēļ viņam radīts prāts,
Lai viņš tam sirdī jēgu dotu,
Ko rada, dailes cildināts.

Stipras malkas nebūs žēlot,
Cepli karstu kurinot,
Tam būs steigŗsus liesmās kvēlot,
Darbu mudri mudinot.

Varu vārījat!
Alvu pasteidzat,
Ka lai zvāna viela sīksta
Plūst pareizi veidā mīksta!

---

*) Veida = die Form; veids = die Figur, die Gestalt

Ko damba dobā bedrē taisa
Ar roku, liesmām veicinot,
Tas tornī tur no augsta gaisa
Par mums būs dzirdams liecinot.
Viņš gadu gadiem skanēt jaudās
Un daudziem sirdis kustinās,
Ar skumjiem skums tas viņu gaudās
Un Dieva namā aicinās.
Ko mums šeit liktens notikt vēlē,
Tā smaidus, kā ar vaidus gan,
Tas ielikts zvana dzelzu mēlē
Un vaŗa balsī visiem skan.

Balti burbuļi jau retam;
Labi! vaŗa viela kūst.
Pelnu-sāli klāt lai metam,
Lejot tad jo vieglāk plūst.

Putas nosmalstiet,
Līdzko pamaniem!

Lai no tīri lieta zvana
Atskan pilna, skaidra skaņa.

Ar svētku skaņām, prieka jūtām
Viņš mīļam bērnam pretim nāk,
To ved uz dzīves tekām grūtām,
Kur miega rokās staigāt sāk.
Vēl laika klēpī dienas slēptas,
Un līksmās, sūrās tumsā tērtas;
Ar rūpēm sirdī māte labā
Tā zelta rītu sargot glabā; —
Un spārniem gads pēc gada skrien.
No skuŗa puisēns lepnis raujas,
Un ceŗa spieŗi droŗi ķeŗ,
Un dedzīgs dzīves viļņos ņaujas,
Sveŗs tēva mājā kāju speŗ.
Un it kā paŗu dievu tēlu,
Tā savā jaunīb's koŗumā,
Viņš nevainībā sarkstam cēlu
Redz daiŗu meiŗu tuvumā.
Un ilgu kvēle sirdī ceŗas
Nu jauneklīm: viņš vientuls iet;
Tam asaras pār acīm veŗas,
Tam netīk pulkā līksmot, diet.
Viņš sarkdams staigā tur, kur jaukā,
Ir laimīgs, viņai sveicinot;

Visskaistāko viņš meklē laukā,
Ko savai sirdspukītei dot.
Ak jaukas ilgas, liegas jūtas,
Tu mīlestības zelta laiks,
Sirds paradīzes priekos jūtas
Un laimi staro acs un vaigs;
Kaut zaļotu jel mūžam koši
Šī mīlestība pastāvoši.

Raug jau pīpes brūnas rādās!
Jāmērc spieķīts šķidrumā,
Ja tam vāpe apkārt stādās,
Tad ir jālej drīzumā.

Puiši, knaši nu!
Raugat jaucienu,
Vaj pie trauklā mīkstais ķeķas
Un kā vajag kopā tveķas.

Jo, kur pie ātrā lēnais rodas,
Kur stiprais, vājais roku dodas,
Tur netrūks labas saskaņas.
Un tādēļ apdomā, pirms dari,
Vaj sirdis mūžam biedrot vari!
Prieks īss, bet ilgas žēlabas.

Brūtes matos jauki, jauki
Spēlētiesi vaiņags māķ.
Zvanot atskan meķi, lauki,
Kāzu ļaudis svētkos nāk.
Ak! ar dienu visu spoķo
Beidzas dzīves ziedu laiks,
Līdz ar vaiņadziņu košo
Jaukie sapņi gaist kā tvaiks.

Gan kaislība irs,
Bet mīlestīb' mitīs,
Kad ziediņš birs,
Tad augļi šķitīs.

Nu vīram jāiet
Uz sadzīves kaķu
Ar dedzīgu garu,
Būs pūlēties, strādāt,
Ko iegūt un gādāt,
Gan cerot, gan derot,
Sev laimību ķeķot.

No malu malām plūst mantība klētī,
Dievs mājā un laukā to bagāti svētī,
Viss plešas un pošas un vairumā iet.

Un iekšā gādā
Tur saimniece godam
Par saviem bērniem,
Un valda jo gudri
Par saimi it mudri,
Gan meitenes mācot,
Gan puisēnus rājot,
Un strādā aizvienu,
Gan naktīm, gan dienu,
Un gudri turklāt
Māk mantību krāt.

Un mantām smaržainās telpas pilda,
Pie rūcoša ratiņa pirkstiņus cilda,
Un sentēvu tīnis, jo spodris un glīts,
Mirdz vilnas, vis audeklu pielocīts.
Pie labuma daiļumu gādājot saimo
Un visus laimo.

Un ar prieku tēvs lepni raug,
Tur no mājas augšienas skatot
Savu laimi, kas zeļ un aug; —
Pārredz ēku stipros stabus,
Šķūņus bāztin bāztus un labus, —
Visas klētis pilnas jau krautas,
Druvas viļņo, tās vēl nav pļautas, —
Lielās lepnības pils:
„Stipri kā klinšu pils
„Šī mana māja mīt,
„Nelaiimes varai spīt!”
Bet kam liktens vara smaida,
Drīz tam viņa postu raida:
Ātriem soļiem nelaime iet.

Labi! nu lai tūliņ lejam,
Glīti robains pārlūzums,
Bet vēl, pirms pie dsrba ejam,
Lūgšim, Dievs lai palīdz mums.

Tapu laukā nu!
Dievs par palīgu!
Kūpot strāva zvērodama
Gāžas veidā kvēlodama.

Daudz laba var gan uguns spēt,
Kad cilvēks to var apvaktēt,
Un ko viņš taisīt, radīt prot,
To spēj tik, viņai palīdzot;
Bet kas par briesmām notiek, lūk,
Kad uguns pate vaļā sprūk
Un iesāk savu ceļu iet,
Kā elles pūķis gaisā skriet.
Vai, kad viņa vaļā skraida,
Ielu ielās liesmas veļ,
Visu postīt, aprīt baida,
Ēkas rijot, spēkus smeļ!
Dabas spēki mūžam naidā
Ir ar to, ko rokas ceļ.
Debess sūta
Svētību,
Lietutiņu,
Un no debess, kā tas grib,
Zibins zib.
Vaj jūs dzirdat tornī vaidam?
Vētru gaidām!
Sārta jau
Debess ēka
It kā asins; rīts tak nav!
Ielās brēkā!
Dūmi kūp!
Skrien un klūp.
Uguns liesmas līpinajas,
Pieņemdamas vēja kājas,
Aizgrābj skrienot māju mājas;
Gaisam kā iz cepļa plūstot
Logi saplīst, pakšiem lūstot,
Baļķi sakrīt, drupas kvēlo,
Bērni raud un mātes žēlo.
Lopi briesmās
Sadeg liesmās;
Visi skrien un glābjas mūkot,
Nakts kā diena liesmām sprūkot.
Rindā stāvot rok' no rokas
Ka lai sokas,
Spainis skraida; augstu iedams,
Ūdens laistās liesmas liedams,
Kaucot vētras negaiss skriedams
Meklē viņas sagūstīt;
Spraukšot uguns serā krīt,
Sausus salmus sagrābdama,
Labīb's šķūni aprīdama,

Un kā gribot milzu spēkā
Visu zemi līdzī raut,
Pelņus kaudžu kaudzēm kraut,
Viņa augstu debess ēkā
Liesmas šauj!
Cilvēks ļauj
Dievam vaļu, viņa varu
Juzdams izmisušu garu;
Brīnās skatot uguns grēkā.

Pelni vien
Visas lietas,
Bārgu auku skumju vietas.
Izdegušo logu lūkos
Šausmas rodas,
Padebeši pāri dodas
Tuksnejai.
Reiz vēl tas
Ēku drupās
Pelnu čupās
Atpakaļi noskatās, —
Tad priecīgs paķer ceļa spieķi.
Ko tam ar uguns laupījusi,
Viņš sajūt liegu miera laimi,
Jo, skaitot savu mīlo saimi,
Redz: visus tā ir taupījusi.

Mālu māja pilna lieta;
Laimīgi tas izdevās.
Vaj nakts gaismā arī lieta,
Kas šos sviedrus atmaksās?
Kad viss darbs ir velts,
Topot gaismā celts?
Ak, varbūt, kur laime gaida,
Nelaime jau postu raida.

Ak, zemesmāt, tu trūdaliņa,
Tavs klēpis saugt un auklēt spēj,
Tur sējējs savu sēklu sēj
Un cer, ka zels un briedīs viņa,
Visaugstam viņš to uzticēj'.
Daudz dārgāku vēl nāves laukā
Mēs skumstot sēklu glabājam
Un ceram, citā dzīvē jaukā
To pilnībā reiz uzziedam.

Sēri, sēri
Tornī zvan',
Žēli, žēli
Dziesmas skan.

Zvanam žēli, drūmi skanot, klusu
Ceļinieku ved uz mūža dusu.

Ak! tā iraid māmuliņa,
Iraid mājas dzīves greznams,
Kuŗu nāve šeit no vīra
Un no bērnu bara šķīra,
Ko tā ziedot dzemdināja,
Mātes priekā audzināja,
Kas kā pumpurīši plauka
Pavasara saulē laukā.
Dzīves saites, mājas rota,
Postītas uz mūžību,
Jo tai citur dzīve dota,
Kas šeit nesa laimību;
Trūkst, kas mātes rūpes zina,
Trūkst, kas mājas darbus dzīs,
Celiņos, kur māte mina,
Drīzi svešas kājas mīs.

Zvanam aukstam atdziestoti,
Varat labi atpūsties
Un, kā putni lustējoti,
Savā mežā priecāties.

Tikko zvaigznes mirdz,
Viegla puīšiem sirds:

Vaļā tie no darba naigā;
Meistars vienmēr rūpēs staigā.

Steigšus steidzās žiglām kājām
Ceļinieks pa tāļu mežu
Priecīgi uz tēva mājām.
Aitas brēkā, mājās tekot,
Lielo lopu
Platām pierēm, gludie pulki
Baurodami
Steidzas, vietu zinādami.
Mājā ligo
Pilni, smagi
Labīb's rati;
Kroņi pīti,

Raibi vīti
Laistās vien.
Jaunie smuidrie pļaujas ļaudis
Dietu skrien.
Tirgū, ielās klusums rodas;
Apkārt uguns gaišo liesmu
Mājas ļaudis kopā dodas;
Vārti slēdzas čīkstēdami.

Tumsas bari
Apklāj zemi;
Droši, maigi dusēt vari
Tu, kad nakts;
Ļaunos baida ļauni gari,
Labiem likums droša vakts.

Kārtība, tu dzīves rota,
Cilvēkam no Dieva dota,
Pasauli tu nāci vienot
Sabiedrības saites sienot;
Pilsētām tu jūmtus jumi,
Mežņonus tu ciemos stumi,
Ienākdama mūsu mājās
Mācīji kā dzīvot klājas,
Dārgāko no saitēm zini:
Tēvu zemi mīlēt dzini.
Tūkstoš čaklu roku rodas,
Kas uz darbu tikai raug'
Visi prāti kopā dodas,
Darbu darot spēki aug.
Meistars līdz ar pušiem strādā,
Brīvīb's saule visur spīd.
Darbs ir vīra lauru kronis,
Pūļu alga — svētība;
Valdinieku goda tronis,
Mūs tik darbi godina.

Miera saulīt',
Vienprātība,
Kavējaties,
Laipni šinī pilsētā!
Lai nekad ne diena austu,
Kuŗā kuŗa briesmas paustu,
Vaļņus, mūŗus zemē lauztu,
Un kad debess,
Krāsota no saules stariem
Dažu brīd',

Mājām, zemēm degot bariem,
Tāļu, tāļu liesmās spīd.

Sitat nu ar visu sparū
Mālu ēku salaužot,
Lai ar acīm un ar garu
Varam zvanu apbrīnot.

Sitieni lai līst,
Kamēr čaula šķīst!

Jo, ja zvans lai augšām ceļas,
Tad lai veida drupās šķeļas.

Pats dailnieks veidu lauzt var smeltnēs
Ar gudru roku, kad tam šķiet,
Bet vai! kad plūstot uguns-veltnēs
Vaŗš pats sāk savu ceļu iet.
Bez jēgas, kalpojoti ļaunam,
Viņš, māju spēris, liesmas šauj
Un kā iz pašām elles žaunām
Visapkārt tikai postu splauj.
Bez apdoma kur spēki strādā,
Tur laba mūžam nesagādā;
Kur tauta tautu peļ un nīst,
Tur labklāšana vītin vīst.
Ak vai! kad nemiers, grūzdams audzis,
Ar liesmu pilsētu sāk rīt,
Un ļaudis valgu, kas tos žņaudzis,
Sāk brīvu roku saraustīt!
Tad zvana virvēs nemiers ķēris
Rauj, ka tas kauktin kaukdams skan,
Un kas tik mieram muti vēris,
Tas briesmu darbiem zvanīt zvan.
„Brīvība! taisnība!” atskan ķildās,
Un kaŗa rīkus zemnieks ķeŗ,
Ar ļaudīm ielu ielas pildās,
Un kaŗa zobins asinis dzeŗ.
Kā vilku mātes sievas skraida
Un šausmu jokiem vaļu ļauj;
Tās ienaidnieka gaidīt gaida,
Tam pašu sirdi ārā rauj.
Nekā vairs svēta nav, jo raisās
Viss tikums — goda darbs ir kauns —
Viss labs no pasauls izzust taisās
Un vaļā laists ir viss, kas ļauns.
Gan ļaunu modinot draud briesmas

Un nāvīgs tīģeram ir zobs,
Daudz lielākas vēl briesmu liesmas,
Ja cilvēks trakot sāk kā lops.
Vai tiem! kas tādām gaismu gādā,
Kas mūžam aklis, gaismai spīt;

Tā nespīd viņam, bet tik strādā,
Lai būdas, pilis pelnos krīt.

Prieku Dievs man piešķirt licis!
It kā zvaigznes dažu brīd',
Tā, no čaulas ārā ticis,
Zvans ikkatram pretī spīd.

Augša, apakša
Mirdzēt mirdzoša;

Ir pat vapens smaidīt smaida:
Lējēja tik slava gaida.

Visapkārt tam
Lai puīši kopā sanākam,
Un zvanu krustot svētījam!
„Konkordia” lai viņam vārds,
Lai vienprātībā, īstā saderībā
Viņš pulcēt pulcē ļaudis mīlestībā.

Un tam to meistars radīja
Un savā darbā vadīja:
Lai viņš tur mīt par zemes dzīvi
Iekš gaišās debess zilās telts,
Kur pērkons dimdēt dimd it brīvi
Un ir līdz zvaigžņu valstij celts:
Un būtu balss, kas sludinātu,
Kā zvaigžņu bars no augšienes,
Kas tekot slavē Dieva prātu
Un gadus puškotus mums nes.
Tik nopietnām un mūža lietām
Lai viņa vaŗa mēle skan,
Ka soļos kapam tuvāk ietam,
Lai stundas zvanot uzsauc man.
Lai liktenim viņš aizdod mēli;
Bez sirds un tāds, kas nesajūt,
Viņš tomēr priecīgi un žēli
Pa dzīves viļņiem skaņas sūt.
Un it kā ausīs skaņa beidzas,
Kas cēlusēs no zvana balss,

Viņš māca: viss uz mūžu steidzas,
Un katrai lietai reizi gals.

Tagad lai ar vindu laukā
Zvanu drīz iz zemes sveķ,
Lai viņš kāp tur skaņu laukā,
Jūtām savu muti veķ.

Sverat, velkat to!
Kust, jau nolīgo!

Prieku lai nes viņa skaņa,
Miers lai visu pirmā zvaņa.

Tas mīlestības jaukā tiesa.

(Pēc Roberta Prutza.)

Tas mīlestības jaukā tiesa,
Ka viņa aizmirst piedodot;
Tam mīlestība nav patiesa,
Šo dziļumu kas nenoprot.

Un kaut ar sāpēt sāj tās rētas,
Kas sistas tev no mīļākās,
Šīs sāpes iraid tomēr svētas:
No viņas rokas nāca tās.

Un ja nemaz tās nesadzītu,
Tad mirsti, mirsti klusībā,
Ka lai neviens pats nemanītu,
Pat ar ne mīļākā, dēļ kā.

Meža-tēva meita.

(Veclaiku balāde.)

Steidz vēlu tālu Olavs jā
Uz kāzām viesus aicināt.
Tur mēnesnīcā nāras dej,
Un daiļa meita smaida un smeļ.
„Sveiks, Olav, kurpu steidzies tu?
Nāc dej ar mani brītiņu.”
Ar tevi nedrīkst, nevaru diet,
Uz savām kāzām man rīt vajag iet.

„Klau, Olav, nāc ar mani diet,
Tev gribu zelta piešus liet.”
Ar tevi nedrīkstu, nevaru diet,
Uz savām kāzām man rīt vajag iet.
„Tad smalku zīda kreklu ņem,
Bet diet ar tevi man laimi lem.”
Ar tevi nedrīkstu, nevaru diet,
Uz savām kāzām man rīt vajag iet.
„Klau, Olav, nāc ar mani diet,
Tev gribu naudu kaudzēm liet.”
Es naudas daudzi ņemtu gan,
Bet diet ar tevi brīv nava man.
„Ja diet ar mani tu negribi,
Tad sērgās nu postu atroni!”
Un it kā sitienu sirdī viņš jūt,
Nekad tam sāpēs nebij tik grūt.
Tā seglos ceļ viņu nobālušu.
„Jāj raudzīt nu krietno līgavu!”
Pie mājas durvīm piejājot,
Stāv bailēs māte sagaidot.
„Klau, mīļais dēls, jel drīzi teic,
Kam bālu tevi māte sveic?”
Un kā man nebūs bālam būt,
Ja nāru valstī gadās būt.
„Nu saki, dēls, man māmuļai,
Ko teikt būs tavai līgavai?”
Teic, ka es meža jaukumā
Aizjājis esmu medībā.
Un līdzko svīda gaismiņa,
Ar kājniekiem nāk līgava.
Jau miestu un vīnu pa kausiem šķir.
„Kur Olavs, mans līgavainis, ir?”
Pašlaik tas aizsteidzās mežā jāt,
Tur zirgu, suni mēģināt.
Atsedzot sārto palagu
Redz līgava Olavu — mirušu.

Bajadēre.

Indiešu leģenda.

(V. Gēte.)

Pasaul's kungs no debess goda
Sestu reizi zemē nāk.
Pirms tas ļaudis žēlo, soda,
Pats kā cilvēks dzīvot sāk:
Pats jūt dzīves laimes smaidus,
Līksmu sirdi priecājas;
Pats cieš visus pasaul's vaidus,
Liktens varai padodas.

Un diezgan kā cilvēks pa pilsētu gājis,
Un lielos vērojs, par nespēku stājis,
Tas vakarā virzās, grib tālāk iet.

Pilsētai jau ticis malā,
Iet gar māju pēdēju,
Redz pie loga āra galā
Daiļu bērnu — zudušu.
Sveika, zeltenīt! — Paldies!
Paliec! — Kas tu esi? teic! —
Bajadēre, mīļo viesi, —
Mīlestības māju sveic.

Un cimbeles skaņām tā vilina dejā,
Un tīkami vedās un laipnīgā sejā
Tā vijās un liecās, tam vaiņagu sniedz.

Glaimos velk līdz durvīm viņu,
Aizgrābtīgi dzīvokļos.
Daiļo svešniek, istabiņu
Tūliņ lampa apgaismos.
Ja tu guris, pamieļošu,
Katra sāpes remdēšu;
Ko tik vēlies, tevīm došu:
Mieru, prieku, jautrību.

Un lišķētas sāpes tā remdē un raida,
Un debess-dēls manīdams klusībā smaida:
Pukst dziļi kritusi cilvēka sirds.

Vērdzīb' prasa viņa griba;
Bet tai jautrāk smaidi plūst:

Meičas agrā liekulība
Pamazām par dabu kļūst.
Un tā drīz jo drīz pēc zieda
Auglis rastin ieronas;
Sirds kur paklausībā spieda,
Mīlestība tuvojas.

Bet lai to pārbaudot vēro un vēro,
Liek dvēseļu pazinējs, sirdī lai zvēro
Pie priekiem ir moku un šausmu kurs.

Un tas bučo viņas vaigus,
Un tai slēptas moka aust:
Mīlestības glaudus maigus
Raudās sirds jūt, cieš un gaust.
Un pie kājām nespēcīga
Daiļās jūtās viņa grimst,
Un šī miesa izveicīga,
It kā cēla niedre ļimst.

Un tā uz atdusas svētītu miegu
Auž tumšu un tīkamu aizkaru liegu,
Jo liegu un tīkamu mīlīga nakts.

Vēlu viņa aizmiegt mokās,
Īsu bauda atdusu;
Mostot redz tā savās rokās
Mīļum mīļo — mirušu.
Vaimanās tā krīt uz viesu,
Nespēj viņa modināt;
Drīz jau nes tā aukstu miesu
Liesmu kapā guldināt.

Un dzirdot priesteri, dziesmas jo gaužas,
Tā vaimanu mākta caur pūli turp laužas.
Kas esi? kas dzen tevi kapeni sveikt?

Un pie bērēm ceļos krītot
Brēc tā: Man to atdodiet!
Laime tik, pie viņa mītot;
Līdz tam gribu liesmās iet!
Vaj lai trūdi ņem šo sirdi,
Daiļu dieva augumu?
Mans, jā mans viņš bija, dzirdi!
Ak, tik nakti vienīgu.

Dzied priesteri: vecus mēs vadām uz dusu
Pēc ceļa jo gaŗa, uz atpūtu klusu,
Ir jaunus turp vadām, pirms prātā tiem nāk.

Klausies vārdus sava gana:
Laulāts draugs šis nava tev;
Bajadēres dzīvošana
Pienākumu neliek sev.
Tikai garam seko miesa;
Viņpasaulē līdz iet
Vīram — tikai sievai tiesa;
Slava, pienākums tā šķiet.

Skandināt stabules meldiju žēlu!
Uzņemat, dievi, šo daiļuma dēlu,
Ņemat šo jaunekli liesmās pie sev'!

Koris tā. Un jaunām mokām
Sirds tai mocīt mocīta.
Un tā liesmās plestām rokām
Lec pie sava mīļākā.
Bet iz liesmām debess dēlu
Redz jo cēlu ceļamies
Un ar mīļās skaistu tēlu
Lēni augšup dodamies.

Dievību priecina, grēku kam žēli;
Zudušus bērnus debesu dēli
Liesmu rokām debesīs ceļ.

Tur zem veca koka.

(Pēc vācu parauga.)

Tur zem veca koka
Sēdu vientulis,
Senie sapņi tēli
Klīst pa atmiņu.

Alus kausā puto,
Vīru dziesmas skan
Un ar spēku, sparū
Sauc: lai zeļ, lai zied!

Līgo kalnos lejās
Līgas vakarā...
Lūk, kā rīta blāzmā
Kalnu gali mirdz!

Divu acis sveicas,
Divu vaigi sarkst,
Divas sirdis laimē
Pukstēdamas pukst...

Tur zem veca koka
Sēdu vientulis,
Senie sapņu tēli
Klīst pa atmiņu.

Uz Gaujas krasta.

(Un der Weser.)

Cik daudzreiz šē krastā, kur ozoli aug
Ar savām spēlēm es mitu!
Kur puķainas pļavas un silus kur raug,
Tur sapnī es staigājam šķitu.
Cik glaimodams vējiņš tur ozolos šņāc,
Cik mīlīgi saulīte smaida;
Cik drūmi Gaujā ūdens krāc
Un akmiņi viļņus kā šķaida!
Kā mīlīgi vārdi, ko mīļākā teic,
Man atskan no ozolu zariem,
Un puķītes, putniņi mani sveic:
Es jūtos pie laimīgiem gariem.

Šē sēdu es atkal un lūkojos gan
Un klausos uz vārdiem no viņas,
Bet jaukā dziesmas vairs neatskan,
No liegiem sapņiem ne ziņas.
Šie dvēseles murgi tik tvaiks, tik tvaiks.
Kā debesis tumsā nu tinas!
Nu prom, nu prom šis laimības laiks,
Sirds mīlestīb's sāpes tik zinās.

N ē ģ e r i e n e.

(Pēc E. Geibeļa.)

Ak, sirds, uz vakariem tu velti skaties vien!
Tur brīvīb's zeme nav, kur saule jūrā brien.
Kas būtu tur pēc tavas gribas?
Tur dzejniekam uz kapa lauri nezaļo,
Tur putni mēmi, puķes smaržot nesmaržo:
Tur ļaudīm sirds bez mīlestības.

1.

Tur, kur lielās upes niedru laukā cirpi svirkš
Un pa kupliem kokiem spārni raibiem papagaiļiem tirkš,
Nēģerene sēd, tai mati glāžu krellēm izpuškoti,
Puisēnu tā klēpī auklē, snaudu-dziesmu skandinoti.

2.

Guli, guli, melno puisīt, tu par raizēm manim dzimis,
Pirms vēl lāgā dzīvot sācis, tu jau vērgu ķēdēs grimis;
Dusi saldi, nezinoti, kādi slogi tevi spaidīs,
Ak, par agru iz šiem sapņiem kunga bārdzīb' tevi baidīs.

3.

Tas, ko ļaudis prieku saukā, tev ne mūžam nenāks sirdī;
Tur tik viņu jūt, kur laukā Nigres upi krācot dzirdi.
Nedz tu aso šķēpu ņemsi un ar to uz lauvām iesi,
Nedz ar savu tēvu deju spēlēm skanot līdzī dīsi.

4.

Asaras tev dienā plūdīs, naktī skanēs grūti vaidi,
Tev kā kustoņam būs jānes klusām balto smagie spaidi;
Tev būs baltiem niedres jāgriež, jācērt, jānes viņiem malka,
Tiem, kas mūsu spēkus aprij, mūsu sūrus sviedrus valkā.

5.

Gudri, droši gan ir baltie, viņi jūru jūrās dodas,
Zibens stars un pārkoņ' troksnis viņu medīb's rīkos rodas,
Viņi dzen caur sutas spēku dzirnavas pēc savas gribas;
Bet — pie visas zināšanas sirdī nav tak — žēlastības.

6.

Daudzreiz lielījās šie lepnie: viņi esot gluži brīvi,
Jo caur brīvestības kaņiem ieguvuši tādu dzīvi, —
Bet par cilvēctības draugu, kas it droši izrunāja,
Ka ar melnais esot cilvēks, viņi nāvi sludināja.

7.

Tīcin patīk viņu mācīb', ka pats Dievs ir nāvē bijis
Un caur tādu mīlestību visu pasaul' atpestījis,
Bet kā tiem lai ticēt varam, ja tie nedzīvo kā māca!
Vaj tad tā ir mīlestība, ka tie mūs šē nāvīt sāca?

8.

Lielais Dievs! ko mani melnie tautas brāļi padarīja,
Ka uz mums no augstās debess tavas bārgās dusmas lija?
Teic, kad tu no augšas mīļi glābdams sniegsi savas rokas?
Teic, ak teic, kad beigsies tavu melno bērnu mokas?

9.

Ak, tas notiks tad, kad augšup Misisipi tecēt sācīs,
Tad, kad koka-vilnas stiebriem tumši zili ziedi nācīs,
Tad, kad aligators mierīgs milžu vēšu starpā snaudīs,
Tad, kad baltie, brīvie kungi paliks žēlsirdīgi ļaudis.

M e ž a - t ē v s.

(V. fon Gēte.)

Kas naktī un vētrā jājējs tik vēls?
Tas iraid tēvs, tam līdz mazais dēls.
Viņš puisēnu skaudams jo drošu to zin
Un silti no vēja sargādams tin.

„Kam slēpies, dēliņ, vaj bail mesties sāk?”
„Vaj neredzi, tēt, kur Meža-tēvs nāk?”
Tam kronis un aste; — uz mums viņš skrien!”
„Mans dēliņ, tā iraid migla vien.” —

„Nāc, mīļo puisīt, nāc paties’
Ar mums tur daļi rotāties!
Tur jūrmalā puķes jo raibas būs,
Mana māte tev zelta svārkus šūs.” —

„Mans tēt, mans tēt, vaj nedzirdi tā,
Ko meža meitas man apsola?” —
„Jel mierā, dēliņ, prātu liec,
Tur vējiņš tik sausas lapas triec.”

„Vaj negribi, puisīt, ar mani iet?
Tev' manas meitas mācīs diet;
Kad miedziņš tevi midzinās,
Tās šūpos un šūpos un ieguldinās.” —

„Ak tēt, ak tēt, vaj tu neizšķir,
Kur Meža-tēva meitas ir?”
„Ak dēliņ, dēliņ, tas cits nav nekas,
Kā pelēkie kārkli tur līgojas.” —

„Tu patīc, es mīlu, tev jānāk man līdz
Ar labu vaj ļaunu, tur nepalīdz.” —
„Mans tēt, mans tēt, jau viņš mani tur!
Man Meža-tēvs sirdī kā durtin dur!”

Pār kauliem tēvam drebuļi iet,
Viņš bērnam vaidot liek zirgam skriet;
Ar pūlēm un mokām gan mājā tiek,
Bet bērnu iz rokām — mirušu liek.

P a s t i n i e k s.

(Pēc N. Lenava.)

Jauka nakts bij ziedonī;
Viegli mākonīši
Sidrabiņa vizliņām
Līksmi aizlidoja.

Snaudos laidās lauks un mežs,
Klusa katra teka,
Mēnesītis vientulis
Stāvēja uz vakti.

Vēsmiņa vien žūžoja
Lēni snaudu dziesmu,
Ziedoņ' bērnu guļuviet'
Klusu aptekājot.

Upīte vien burbuļoj'
Lejup paslepeni,
Jo caur plašo radību
Ziedu smarša plūda.

Skurbāks bij mans pastinieks:
Skaļi pletnes plīkši,
Tauris skaņas jautrajās
Tāļu aizskanēja.

Četriem veikliem kumeļiem
Viegli rikšojoti
Daiļā ziedu apkārtņē
Soļi izskanēja.

Tikko sveiktas, jāatstāj
Atauga un gatva,
Un kā sapnis aizlidoj'
Acīm ciema klusums.

Pašā ziedoņ' laimībā
Kapsēta pie ceļa, —
Ātros skatos zemniekam
Drūmas domas modās.

Atzvēlušies piekalnā
Stāvēj' baltie mūri;
Dieva krustu cēlajo
Klusas sēras māca.

Savu sētu pastinieks
Skumjāks, klusāks jāja;
Kumeliņus pieturot,
Skatījās uz krustu.

„Zirgiem, ratiem jāstāv šeit!
Lai jūs neiztrauktu:
Viņā kapu kalniņā
Guļ mans krietnais biedris.

Zēns pārpilnas sirsnības!
Kungs, tā mūžam žēli!
It neviens tā neprata
Taurēt, kā mans biedris.

Šeit man vienmēr jāpietur,
Viņa mīļo dziesmu
Lai tam, apakš velēnām,
Brālīg' sveicot pūstu.”

Kapsētai viņš sūtīja
Jautras ceļa dziesmas,
Lai tās kapa klusumā
Brāļi modinātu.

Un jo skaņi kapsētā
Taure atskanēja.
Vaj gan miris pastinieks
Līdz pūš savu dziesmu? —

Savu teku tecēja
Atkal kumeliņi:
Ilgī man vēl skanēja
Kapu kalna dziesma.

Nu ziedonis klātu.

(Emanuel von Geibel.)

Nu ziedonis klātu un koki lapās spīrgst,
Lai nu paliek, kam tīkas, un mājās rūpēs sirgst,
Kā debeši mundri uz svešumu skrien,
Tā sirds man nu nesas prom plašā pasaulē vien.

Nu jautri, nu līksmi prom saules spožumā,
Pa kalniem un lejām un meža košumā!
Kā avotiņš burbuļo, liegi šalc mežs!
Man sirds ir it kā cīrul's un gaviles vien dveš.

Ardievu, tēvs, māte, lai Dievs jums stāv klāt!
Kas zin, kuŗā malā nāks laime bildināt:
Dažs ceļš, dažā teka nav manis staigāti,
Dažs kauss, dažā kanna nav man vēl pildīti.

Un vakarā slāpušu krodziņš kad sveic:
Ar miestiņu kannu, klau, papus, pildīt veic!
Ķer spēles, tu lustīgais spēlmani, tu!
Par zeltēni savu es tagad dziedāšu.

Kad pajumta nava, tad naktī guļu es
Zem debesīm zilām, man sargi zvaigznītes:
Tur liepa žūžo un liegi midzina,
Un rīta blāzma mani mutējot modina.

Ak ceļot, jā ceļot: tas brīva vīra prieks.
Kas dzīvības dvašu tad līksmai sirdij liegs?
Un augšup sirds ceļas un līksmi gavilē:
Cik skaista, cik jauka, tu plašā pasaule!

Labdienas.

(Pēc vācu tautas dziesmas.)

Cik pie debess zvaigžņu rodas,
Aitiņu cik laukā dodas
Zaļā, zaļā klajumā,
Putniņu cik lidinājās,
Šurpu turpu vizinājās:
Tikkārt tevi sveicinu.

Vaj lai tevis neredzētu —
Ak tā saprast nepaspētu —
Ļaunais liktens šķīra mūs?
Kaut es būtu nāves ņemta,
Mīļākam pirms biju lemta,
Skumjas sirds tad negrauztu.

Nezin, vaj vēl manas acis
Kādreiz tev, ko ciešu, sacīs,
Ciešu līdz pat dvēselei.
Kas par viļņiem, kas par liesmām
Mani apņem savām briesmām
Bezgalīgā nelaimē!

Klusu visu pacietīšu,
Mīļais, tevis sagaidīšu
No rītiņa vakarā.
Citreiz rokas kopā likšu:
Tikreiz lūgusi gan tikšu:
Sirsnī, manis piemini!

Jā, es tava mūžam būšu
Kaut, no tevis šķirta, kļūšu
Bālās nāves skūpstīta.
Kapsētā, tur Dieva laukā,
Gulšos it kā šūplī jaukā —
Mīlestība iešūpos.

Krustknābīts*).

(Pēc Jūlija Mozena.)

Pestītājs pie krusta ciezdams,
Lūkojās uz debesīm;
Paslepen viņš lēnus glaudus
Jūt pie rokas naglotās.

Še, no visiem, visiem atstāts
Redz viņš pūlēt pūlamies
Un pie lielas naglas velkam
Žēlsirdīgu putniņu.

Asins applūsts nemitoši
Tas ar smalko knābīti
Sava Radītāja dēlu
Grib no krusta atpestīt.

Pestītājs tam uzbilst laipni:
„Esi svētīts vienumēr!
„Asins-, krusta-zīmi mūžam
„Nes’, šā brīža piemiņai.”

Krustknābīts šis putniņš saucams,
Asinssārtumā tas nu
Dziļi silā pasakainu
Brīnišķīgu dziesmu dzied.

---

*) Kreuzschnabel.

Niedru dziesma.

(N. Lenavs.)

Sudrabotais mēnesītis
Rāmā dīķī lūkojās,
Kaisa bālas rožu vītis
Zaļā niedru vaiņagā.

Brieži tur gar kalnu staigā,
Tumšā naktī lūkojas,
Putni kā pa murgiem klaigā
Klusā, klusā niedrājā.

As'ras man pār vaigiem veļas;
Jūsma tevis piemiņa
Dziļi, dziļi dvēs'lē ceļas,
It kā klusa lūgšana.

Vakara dziesma.

(Hoffmaņa fon Fallersleben.)

Vakars atkal metas;
Vējiņš glauda kluss
Galotnītes retās;
Visa pasaul' dus.

Tikai strautiņš čalo
Un gar klintīm skrien,
Burbuļiem tas skalo,
Steidzas tālāk vien.

Un tas nesazina
Miera vakara
Nedz to iemidzina
Snaudu dziesmiņa.

Šī ar tava daļa,
Sirds, šeit dzīvojot,
Īstu mieru galā
Spēj tik Dievs tev dot.

Glābējs vētrā.

(Pēc J. Falka.)

Vētra trako, jūra kauc,
Viļņi kuģi svaida.
Kur lai glābjas, kur lai brauc?
Visur nāve gaida!
Viens tak ir, kaut tumša nakts,
Viens tak ir mums droša vakts.
Kungs, palīdz mums!
Nāc, mūsu patvērums!

Mūsu acīm tumsā grūst
Mēness, zvaigžņu bari!
Kad nu kuģa masti lūst,
Kur tad glābties vari?
Tikai Kungs pie Tavas sirds!...
Redz, kur vakarzvaigzne mirdz!
Kungs, palīdzi mums!
Nāc, mūsu patvērums!

Pāries niknais vētras gaiss,
Brauksim tad bez briesmām;
Tevi, Lielais Radītājs,
Teiksim slavas dziesmām.
Teicat sirds un mēle to;
Teicat to Visaugstāko!
Kungs, palīdzi mums!
Tu mūsu patvērums.

Cerība.

(E. v. Geibel.)

Kaut bārga ziema zobus griež
Un kaŗa rīkus sakop,
Un sniegu, ledu šurpu sviež:
Tak pavasarai jātop.

Kaut migla slapjo segu ar
Priekš acīm saulei glabā,
Tak saule viņu aizpūst var
Un sūtīs prieku dabā.

Cik ilgi, vētras, pūfīsiet?
Drīz pietrūks aukstas elpas.
Par nakti ziedons klusu nāk
Un ieņem dabas telpas.

Iz acīm zeme miegu trin
Un tinas segā zaļā,
Jo saules rokās viņa zin,
Ka ziemas saites vaļā.

Tā rozes, vārpas matos sprauž
Un puķu kroņus pinas
Un savus bērņus auklē, glauž,
Kas apkārt viņu tinas.

Un avotiņš jau modies zin,
Un labi saprot viņu,
Tas jautris mutulīšus tin,
Teic strautam laimes ziņu.

Lai salst, cik grib, to panest būs
Tev, sirsniņ, klusu garu,
Ir visa pasaul' saukta kļūs
Uz citu pavasaru. —

Un kaut tu daudzreiz izbīsties,
Ka paraus elles vara,
Uz Dievu cerot paļaujies:
Jo atnāks pavasara.

Vasaras gaidot.

(Hoffmann von Fallersleben.)

Ak cik auksts nu laiks ir tapis!
Viss ir bēdīgs, kails un tukšs;
Skarbais ziemels neapsapis
Svilpodams ap māju pūš.

Labprāt es uz kalniem kultos,
Skatīt zaļas ielejas,
Labprāt zālē, puķēs gultos,
Saules staros lustētos.

Labprāt dabas klēpī laukā
Ganiem līdzī priecātos,
Lakstīgalu balsī jaukā,
Pogājoti klausītos. —

Jauko pavasari, nāci,
Nāc jel atkal, nāc jel drīz!
Laukus, mežus pušķot sāci,
Lapas, ziedus, dziesmas nes!

Uzticams, jā, tu mums esi,
Jau tu līksmis grezni nes;
Visus savus mīļus nesi,
Dziesmas, priekus, spēles līdz.

Miegs.

(Pēc E. Geibeļa.)

Augstu pār visām
Debess dāvanām
Tu esi slavēts,
Dvēseli spirdzinātājs,
Dzīvības ūdens, —
Locekļus raisītājs,
Svētais miegs.
Tevi es svētīju;
Piekūsis būdams,
Spirtumu meklējot,
Zemē es kāpju
Tavos dziļumos.
Kā jūras viļņi,
Vēsām rokām
Tu mani apkampj.
Un it kā jūra
Savā klēpī
Sveša neglabā,
Puvušus augus,
Drupas un līkus
Krasta malā
Vienmēr izmet:
Rūpes un raizes,
Katras dienas
Domu spārnus
Projām tu skalo.
Tevi es slavēju

Katru rītu,
Kad mana dvēsele
Atkal kāpj laukā
Jauniem spēkiem
Iz taviem viļņiem,
Jautra un spoža,
Līdzīga dievietei,
Jūru kas atstāj.
Mūžīga svēta
Mazgāšana
Tu esi, miegs,
Pilna jo pilna
Dzīvības spēkiem.
Jautri un droši
Dvēsele elpo,
Kad tavi viļņi,
Pašai nejūtot,
Viegli un mīļi
Aizšūpo viņu
No dzīves uz dzīvi,
No krasta uz krastu.
Tā arī nāve
Mazgāšana
Vien tu esi.
Bet viņā pusē
Pie otra krasta
Stāv mums gatavas
Jaunas drēbes.

Svešumā.

(Allmers.)

Vientuls un kluss,
Bēdīgs eju
Svešumā apkārt;
Dzimtenei tāļu,
Dārgai dzimtenei,
Jaunība projām,
Laimīga jaunība;
Un mans mīļākais, dārgākais
Tagad kapā,
Arī tu — māmuliņ.

Klusa tā sirds,
Pukstēt kas pukstēja
Tikai manim
Bēdās un priekos,
Dārgā, svētā
Mātes sirds. —
Slēgta tā acs,
Kas dažu stundu
Asaras lēja,
Mani vaktējot.
Trūd tā roka,
Tā mīļa roka,
Kuŗa tik daudzreiz
Mani glaudīja
Laimības laikā;
Sirds, acs un roka
Un visa mīlestība'
Līdzā ņemtas
Tumšā šausmīgā
Kapā. — Ak māmuliņ!
Un man acīs krīt
Baltās drēbes,
Kas vēsi un mīļi
Miesu man apklāj.
Tēva druvā
Aiz apīņu stāda
Slaikie lini —
Ziliem ziediem —
Smuidri auga;
Vecāku mājā
Taisīti tapa,
Mīksti kā zīds,
Balti kā sniegs
Kodeļā mirdzēja.
Siltā istabā,
Skalam lāpturī
Gaiši degot,
Tu viņus vēŗpi,
Kamēr uz mūrīša,
Skalam jo tuvu
Sēdot, es lasīju
Tevim priekšā
Mīļus stāstus;
Un katris vediens
No taviem pirkstiem
Glaudīts ir ticis;
Mīļie pirksti

Viņus ir svētījši;
Viņi ar daudzkārt
Liesmaiņos vaigus
Manim glaudīja;
Tie arī bija,
Kuņiem mīļi
Priecīgā puisēna
Sprogaino galviņu
Glaužot svētīji,
Smaidus un asaras,
Svētas lūgšanas
Līdz tu ievērpi,
Tūkstoškārt vēlējot
Svētību, laimību.
Māmuliņ — māmuliņ!
Es jūtin jūtu,
No katras dzītiņas,
Audeklā austas
Tava svētība
Straumēt straumē
Manim vientuļā
Bēdīgā sirdī. —
Un mierīgs kā mājā
Paliek man prāts,
It kā tu pati
Dārgām rokām,
Mīlējot, sargājot,
Manim ap kaklu
Klusu skaujies,
Māmuliņ — māmuliņ.

Vakara vēsumā.

(A. Krummacher.)

Vaj esi vakarā, kad lakstīgala
Tik viena vien vairs lapu krūmos pogā,
Un mēnestiņš jau atspīd mājas logā,
Pa meža ceļu gājis savā vaļā?
Tad vakar vēsums tevi spirdzināja,
Un mīļas jūsmas visur vilināja,
Drīz atkal sēras skumjas sirdī cēlās:
Tu nezināji pats, ko sirds tev vēlas.
Tev likās it kā tuksnes's pilī būtu
Un tomēr nevēlējies, ka pie tevis
Pats visu mīļais draugs par biedri kļūtu.

Tad juti pavadoni tu pie sevis,
Kas katrā vietā tev ir vienmēr klātu —
Un savu ceļu gāji drošu prātu.

Trīs indijanieši.

(Pēc N. Lenava.)

1. Dusmās Pērkoņtēvs no debess baņas:

Milzu ozols šķīst no viņa varas,
Pārspēj Niagaras*) balsi saucot,
Un ar zibens rīkstēm upes aizā
Putojošus viļņus triecot gaisā,
Ka tie lejā gāžas, dusmās kaucot.

2. Krastā meža dēli drūmā sejā
Klausās; dzird, kā ūdens dobji lejā
Krāc, un meži mirstot novaid žēli:
Viens ir vecais tēvs, kam mati sirmi,
Bet kas stingri iet ar jaunīb's šķirmi,
Un tie divi viņa stiprie dēli.

3. Sirmam tēvam, dēlus uzskatoti,
Vaigi tagad tumšāk aptumšoti
Nekā melnā lietus debess bija.
Acs tam stiprāk nekā zibens zvēro,
Kuŗu tur pa debess plaisām vēro,
Un no sirds tam dusmās lāsti lija:

4. Nolādēta katra balto pēda,
Katrīs zvērs, kas viņu neapēda,
Katrīs vilnis, kas tos šurpu nesa,
Katrīs krasts, kas neatkāpās,
Baltie nabagi, kad malā rāpās,
Katrīs avots, kas tiem slāpes dzēsa.

5. „Lāsti lai ikkatru ērgli trāpa,
Varmākam kas acis neizknāpa,
Katra kuģi, kuŗā viņi brauca,
Katra klinti, kas to nesašķēla,
Katra balto, kas šeit kāju cēla
Un šo svēto tautas mieru trauca.

---

*) Ūdens kritums Amerikā un lielākais visā pasaulē.

6. „Vienmēr kāpj iz milzu ūdens gultas
Jauni pulki malā, nāves bultas
Mūsu zemes krastus postīt posta;
Visu plēsoņi mums laupījuši:
Naida kvēli vien tik atstājuši.
Nākat, bērni, brauksim miera ostā!”

7. Vecais tēvs tā teica, un tie vaļā
Griež no kārkliem laivu krasta malā,
Cīnās tad, kur upei vidu gaumē;
Un nu viņi aizsviež aiņus tāļi.
Apskāvušies tēvs un dēls, un brāļi,
Nāves dziesmu dziedot, lido straumē.

8. Pērkons dimd un zibens līpinājas,
Nāves laiva lejup vilinājās,
Kaivas vētrā priecādamās skraida;
Brūnie vīri ciešu, drošu prātu
Steidzas dziedādami krācei klātu,
Lejā — miera klēpis viņus gaida.

Vecā drēbju mazgātāja.

(Pēc A. fon Šamisso.)

Tu redzi čaklām darbinieces rokām
Tur mazgātāju sirmajo
Sev balto palagu un kreklu lokam,
Šo beidzamo un — mirstamo.
Tā sviedriem, rūpēs mūžu pavadīja,
Bet godam maize ēda, pelnīja,
Jo vietu, kādu Dievs tai ierādīja,
Ar cītīb' uzticīgi pildīja.

Un arī mīlēj'si un cerējusi
Tā reizi jaukā jaunībā,
Un mātes priekus, bēdas baudījusi
Tā dzīvodama laulībā.
Trīs bērnus viņa godam uzaudzēja,
Un slimo vīru kopa sirsnībā,
Pat ticības un cerīb's nezaudēja,
Kad nāve tai to laupīj' nelaikā.

Nu vajadzēja bērniem maizi gādāt:
Ar sparū viņa iesāca,
Un mācīj' maziem Dievu lūgt un strādāt,
To manta — cītīb', kārtība.
Lai paši sevīm maizi sagādātu,
Tā mīlulīšus svētot palaida.
Nu bija vientule un vecums klātu,
Bet jautrais gars tai vienmēr palika.

Tā taupīja un linus iegādāja
Un naktīm bija nomodā,
Un smalkas dzijas vērpa, šķetināja,
Tās glīti auda audeklā,
Un balināja baltu tad kā sniegu,
Ar prātu pūrā uzglabāja to,
Un ņēma šķēres, adatu un diegu
Un glīti šuva kreklus — mirstamo.

Šo kreklus, kreklus mirstamo, tā ciena,
To goda vietā uzglabā,
Jo dārgāka nav manta tai neviena,
Ko sev virs zemes gādāja.
Tik agri svētdienā ar gudru ziņu,
Kad sataisās uz Dieva lūgšanu,
Tā apvelk to, pēc noliek viņu,
Lai stāv un gaida reizi pēdēju.

Es gribētu, kaut būtu izpildījies
Reiz savā mūža vakarā
To, kas man pienācās, kas spējams bijis,
Tā, kā šī sieve vientiesā.
Es kārotu: kaut prātis spirdzināties
Pie dzīves kausa līdzīgi ar to,
Un spētu droši nāvei līdzās stāties,
Un priecāties par — kreklus mirstamo.

Mana mīlestība.

(Pēc Hoffmaņa fon Fallerleben.)

Ka tevi aizmirst spētu!
Es zinu, kas tu man,
Jo tu par visu svētu
Pie sirds vistuvāk gan.
Lai mēle, sirds to daudzina:
Man līgava ir tēvija.
Kā tevi aizmirst spētu!
Es zinu, kas tu man.

Kā tevi aizmirst spētu!
Tu vienmēr prātā man,
Jo tavi smaidi, vaidi
Ir mani arīdzan.
Par tevi gribu kaujā skriet,
Ja likts, tev līdzī bojā iet.
Kā tevi aizmirst spētu!
Tu vienmēr prātā man.

Kā tevi aizmirst spētu!
Es zinu, kas tu man,
Kamēr sirds mīlestībā
Vēl pukst un dziesmas skan,
Es tavas mīlestības vien
Būt cienīgs cenšos nakt un dien.
Kā tevi aizmirst spētu!
Es zinu, kas tu man.

Sveiks brīvo gāju-putnu bars!

(Pēc vācu parauga.)

Sveiks brīvo gāju-putnu bars!
Jums līdzī lido ar mans gars,
Pie saules krūtīm glaužas,
Uz laimes zemi laužas.
Ir gāju putnis esmu es,
Kas brīvu sirdi krūtīs nes:
Man dziesma līgaviņa,
Vismīlāka man viņa.

Man nauda makā nerūs, nē!
Tā manim līdz klīst pasaulē:
Pa visu pasaul' kulties
Ir labāk, nekā gulties.
Kas dzīves viļņu spodrināts,
To cienīt ciena ir mans prāts.
Es brīvas tekas eju
Un mīlu jautru seju.

Ar biedriem mīlu jautru brīd:
Man tīk, ka alus kauss tad slīd
No vīra vīra rokā
Un gudras mēles loka.
Sveiks tādēļ, brīvo putnu bars!
Jums līdzī lido ar mans gars,
Kurp slepen sirds to raida,
Kur omulība smaida.

Uz dziesmām aizlidinos.

(Heines.)

Uz dziesmām aizlidinos
Ar tevi, sirdspukīt,
Kur Ganges lejās zinos
Sev laimes piesaulīt.

Dārzs sārziem ziediem smaida
Un klusumā mēness mirdz:
Tur lotus puķes gaida,
Lai spiestu mūsu pie sirds.

Un zilpuķes mutējas, smejas
Un actiņām zvaigznes sveic,
Un rozes laimības sejās
Jo daiļas pasakas teic.

Nāk gazeles klausīties viņu,
Jo lēnām solīti min...
Un sendienu laimes ziņu
Tur svētupe kamolā tin.

Lai mieru, mīlestīb' smeļam
Zem palmas atdusā...
Un augšup rokas ceļam
Tad debess laimībā.

Meitene iz svešienes.

(Pēc Šillera.)

Ar katru pavasaru nāca
Pie zemiem ļaudīm ielejā,
Kad cīrulīši dziedāt sāca,
It brīnum skaista jaunava.

Neviens ne zināt nezināja,
Kas viņa bij, kur dzīvoja,
Un kad tā šķīrās, projām gāja,
Tās pēdas zustin pazuda.

Iz sirdīm, acīm laime plūda,
Kad viņa lejā ciemojās,
Pie malas lepnas kārtas grūda,
Un visi kopā priecājās.

Tai puķes, augļi klēpī bija,
Kas plūkti svešā pasaulē,
Kur auglīgāka rasa lija,
Kur spīdēj' cita saulīte.

Tā atļāva ikkatram vaļu,
Lai dāvanas sev izraugās;
Jauns, vecs nu ņēmis savu daļu
Uz māju priecīgs aizsteidzas.

Bet viņa gudri paglabāja
No dāvanām visskaistākās,
Līdz kamēr divas sirdis gāja,
Kas mīlestības vienojās.

Es labprāt visās mizās grieztu.

(Pēc Vilhelma Müllera.)

1. Es labprāt visās mizās grieztu
Un katrā akmentiņā rakstiem spiestu
Un katrā jaunā dobē kresēm sētu,
Lai drīz, jo drīzi mani saprast spētu.
Uz katras baltas lapas man šie vārdi skrien:
Tev pieder mana sirds, tā tava būs arvien.

2. Es jaunu strazdu tikmēr radinātu,
Līdz kamēr viņš šos vārdus izrunātu,
Tos izrunātu skaņām manas mēles,
Ar jūtām manas sirds viskarstās kvēles,
Tas dziedātu pa logu tai ikkatru dien':
Tev pieder mana sirds, tā tava būs arvien.

3. Es rīta vēsmā ieliktu šo ziņu,
Es žūžotu pa roso birzi viņu,
Kaut katris ziedinš šādu vēsti dvestu
Un smarža to no malu malām nestu!

4. Man liekas, ka tas manās acīs degtu
Un liesmu rakstiem manu vaigu segtu,
Ka mute ņēma to jau sludinātu,
Ik dvašas vilciens skaņi daudzina; —
Un visa tā vēl viņa nemana arvien —
Tev pieder mana sirds, tā tava būs aizvien.

Mūsu mežs un ciema mežs.

(Pēc vācu parauga.)

Cik krāšņis gan tu, mūsu sils!
Cik grezna birzs, tu dziesmu pils!
Tur bērziņš, priede šūpojas,
Un ozols liepā lūkojas.
Cik daiļi mūsu mežā gan,
Sen pazīstamas dziesmas skan!
Tur burbuļiem un mutuļiem
Redz verdam avotiņu,
Un burbuļiem un mutuļiem
Teic strautiņš Laimas ziņu.

Cik skumjīgs, tukšs un kluss, un svešs,
Un nemīlīgs ir ciema mežs!
Tur neprot koki runāties,
Nedz īstā laimē liksmoties;
Tur nedzied mūsu zeltenes,
Tur neskan Līgas gaviļes,
Nedz Līgo uguns mirdz:
Trūkst mūsu sirds un mēles
Un dievišķīgas kvēles.

Cik krāšņis gan tu, mūsu mežs,
Kad ziedons dzīvīb's dvašu dveš,
Un sirds ar sirdi sveicinās
Un tavā pilī pulcējas,
Un tūkstoš balsis vienojas
Pie Radītāja teikšanas!
Tu Dieva nams, cik mīlējams!
Tu auklē mūsu dēlus
Un apraud senčus cēlus.

Skrodera ceļojums uz eli.

(No vācu valodas tulkots.)

Uz lauku svētdien's rītā
Jo lustīgs skroders iet;
Velns, kankars, skatās švītā,
Ņem skroderīti ciet.
Hehe! Pag, skroderīti,
Tev ellē jāņem nams,
Mēs gribam ar būt švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Ko skroders ellē iekšā,
To ķeķ pēc olekts tas,
Ņem vellu pūli priekšā
Un mēra muguras.
Hehe, pag, skroderīti,
Tāds mērs nav panesams!
Mēs negribam būt švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Kad visus mērījs bija,
Ar šķērēm klāt tad šmauc
Un astes apšmakstīja;
Nu velli sāpēs kauc:
Hehe, pag, skroderīti,
Tas vairs nav izciešams!
Ej prom, kur tavi švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Nu īliņu iz maksta
Jo veikli skroders guv,
Un velliem galvas baksta:
Tā švītiem pogas šuv!

Hehe, ej, skroderīti,
Iz elles pielūdzams!

Mums netīk pogu švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Nu dzelzi velk iz maisa,
Sviež elles liesmās to;
Tad vellus gludus taisa;
Tie bļauj uz trakāko:
Hehe, pag, skroderīti,
Iz elles nositams!
Mums riebjas gludie švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Jo čakli skroder's strādā,
Ņem diegu, adatu,
Par visiem velliem gādā,
Lai nāsis aizšūtu.
Hehe, ej, skroderīti,
Iz elles izdzenams!
Mēs nedram kā švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Bet skroderīts tik smejas,
Ārd' ausis vellēniem,
Kaut gan tie piktās sejās
Draud lāstiem dažādiem.
He, skroderi, ko gaidi?
Prom, prom! še nav tavs nams!
Ja nē, sauks asinslaidi,
Lai iet kā gribēdams.

Nāk Lucifers un skatās,
Redz postu briesmīgo:
Bez astēm velli kratās...
Iz elles trieciet to!
Hehe, klau, skroderīti,
Nu projām žēlojams!
No velliem netiek švīti,
Lai iet kā gribēdams.

Pār pleciem maisu līcis
Iz elles skroder's iet;
Iz pekles ārā ticis,
Tas zin par velliem smiet.
Tā bij ar skroder' švītu,...
Tas šuv nu ziņģēdams,
Bez kā jel vels to rītu,
Lai — zog kā gribēdams.

Atmiņas.

(Pēc vācu parauga.)

Kaut tālu tālu gan
Jau jautra jaunīb' rādās,
Iz viņas vienmēr man
Kāds tēls priekš acīm rādās.
Es pazīstu to vaidziņu,
Kas karsti skūpstīt ļāvās,
Tās actiņas! Un rociņas,
Kas man ap kaklu kļāvās!
Kaut dzīves vētrās zūd
Ikkatra jaunīb's vēsma,
Ik sirds tak neizzūd
Šī mīlestības dzēsma.
Pēc dienas grūtībām,
Kad gulstos skumju prātu,
Šis tēls man sargāt klātu.
Kad es uz vakts,
Visapkārt nakts,
Tas kurin uguntiņu,
Kad braucu turp
Pār jūru, — šurp:
Pie stūres redzu viņu.
Viņš sēriem skatiem iet,
Tam asaras mirdz acīs;
„Pie tevis sirds!” man šķiet,
Tā mēma mute sacīs.
Tas žēli sveic
Un manim teic:
„Nāc šurpu manās rokās!”
Tad sirds man lūzt
Un sāpēs kūst:
Es slīkstu vecās mokās.

Zēna mīlestība.

(Fr. Šillera.)

Dzidra avotiņa malā
Puisēns puķes kronī pin.
Strauji strautiņš savā vaļā
Burbulīšus lejā tin.
Ak, tā manas dienas steidzas,
It kā straujais ūdentiņš;

Ātri vaigu sārtums beidzas,
Tā kā puķu jaukumiņš.
Neprasi: kam sirds man grūta
Pašā dzīves ziedonī?
Ziedons jaunus spēkus sūta,
Priekiem, laimi apveltī;
Bet, kaut tūkstoš prieka dziesmas
Atskan dabai mostoties,
Sirdī man tik skumju liesmas
Tāļu laimei jūtoties.

Ko man līdz, ka pretī smaida
Visur, kur tik acis krīt?
Viena ir, ko sirds man gaida,
Tuvu tā — un tāļu mīt.
Murgos mīlo apskaut traucu,
Savas rokas izstiepju;
Bet pēc viņas velti saucu,
Velti viņas meklēju.

Laidies, laimes balodīti,
Atstāj lepno pili drīz,
Un pie manām krūtīm mīti,
Tad mūs laime apveltīs!
Klau, kā mežā dziesmas atskan,
Strautiņš čalo ielejā!
Mīļām sirdīm rūmes diezgan
Pat vismazai būdiņā.

Mežons.

(Pēc J. G. Seimes.)

Kādu reizi Kanādijas*) mežons,
Kas vēl eiropiešu nelietīgās
Godprātības nepazīna, juzdams
Krūtīs sirdi, kādu Dievs tam devis,
Vēl no izglītības nesagrauztu,
Nesa pārdot to, ko viņš ar stopu
Tāļu Kvebek's**) ledus pilnos mežos
Medīt iedams bija samedījis.
Kad bez kādas liekas runas mākslas,
Nieka maksu, kādu viņam deva,
Bija ņēmis, kad par mazumiņu
Ļoti priecādamies steigtin steidzās
Meža biežumos uz saviem pulkiem,

*) Zemes gabals Ziemeļamerikā.

**) Kvebeka Kanādijas galvas pilsēta.

Savas mīļās sievas brūnās rokās.
Bet vēl tāļu esot savai būdai,
Viņam ātri uzbruka uz ceļa
Negaidoti briesmīgs pārkon negaiss;
Gaŗos, ogļu melnos matos lejup
Ūdens straumēm notecēj' uz jostu;
Rupja spalvu drēbe kļautin kļāvās
Viņam visur klāt pie liesās miesas.
Drebēt drebēdams no aukstā lietus,
Labais, krietnais mežons steidzās
Kādā tāļu ieraudzītā mājā.
„Ļaujiet, kungs, līdz kamēr negaiss pāriet,”
Tā viņš vārdiem, kas no sirds tam nāca,
Lūdza izglītoto mājas tēvu,
„Manim šeit zem jūsu jumta tverties!” —
„„Vaj tu, nejauks nezvērs, vilksies projām!””
Eiropietis dūsmās pretim bļāva,
„„Vaj tu, zagli, kustēsi iz mājas!””
Un viņš grāba smago spieķi kaktā.

Godīgajam meža dēlam bija
Bēdīgam un samirkušam projām
Jāiet, izgrūztam kā sunim laukā.
Tā viņš negaisā uz priekšu kūlās,
Kamēr vēlu vakarā vēl tika
Būdiņā pie saviem piederīgiem.
Slapjš un piekusis pie ugunskura
Savu kailo mazo starpā sēdot
Stāstīja par pilsētām, ko redzēj's
Un par kaŗa vīriem, kuŗi nēsā
Pārkonu un zibins staru rokā,
Un par negaisu, kas ceļā bija,
Un par balta vīra nežēlību.
Glauzdamies ap viņa kājām, bērni
Glaimodami tam ap kaklu skāvās
Žāvēja tam gaŗos, melnos matos,
Izmeklēja mednieka kuli,
Kamēr apsoltās mantas rokā.

Pēc neilga laika mūsu baltais
Mežā medījoti apmaldījās.
Krauļiem, siekstām pāri klupdams, upes
Brizdams, stāvas klintis grūti kāpdams
Viņš gan meklēt meklēja pēc ceļa,
Kuŗš gan viņu mežā maldināja.
Bet tik veltas bija vias pūles;
Jo gar augstām, melnām klinšu sienām
Tikai dobja atbalss atskanēja.
Bailēs ejot nakts jau bija pusē,

Kad vēl kalnu malā ieraudzīja
Mazu, mazu uguns gaišumiņu.
Prieks un bailes viņam sirdī cēlās,
Tomēr, dūšu ņemies, tuvāk gāja.
„Kas tur ārā?” bārgiem vārdiem sauca
Kāda balss iz dziļas alas laukā,
Un kāds vīrs no viņas ārā nāca.
„„Draugs, es esmu mežā apmaldījies,” ”
Eiropietis, bailēs glaimot sāca,
„„Ļaujiet manim šeit par nakti palikt.
Es jums paldievs teikšu rītā agri
Manim ceļu parādīt uz māju.” ”
„Nākat iekšā,” svešais laipni sauca,
„Sasildaties, vēl ir uguns būdā!”
Un viņš, viesi stiebru vietā vedis,
Steidzās dusmīgs, spītīgs tad uz kaktu,
Izness atlikušās vakariņas:
Vēžus, lašus, jauna lāča gaļu,
Lai tiem vēlo viesi pamieļotu.
Līdzās sēdot mājas tēvam tagad
Eiropietis ar mednieka gribu
Ēda tā kā nezin kādās dzīrēs.
Brūnais kanadietis cieši, cieši
Savu viesi pētot uzskatīja,
Kas jo lielus robus gaļā grieza
Un ar kārumu no liela kausa
Gārdo medus alu dzēra, kuŗu,
Viņam ēdot brūnais priekšā cēla.
Lāča āda mīkstās sūnās klāta,
Bija baltā silta guļu vieta,
Kuŗš, līdz kamēr saule mutē kāpa,
Saldā, gārdā miegā pārgulēja.
It kā meža mežonīgais kareivs,
Stopu, bultām jozies kanadietis
Stāvēj briesmīgs sava viesā priekšā.
Viņš to modināja; eiropietis
Ķēra izbījies pēc medīb's rīka;
Mežons viņam sniedza lielu kausu,
Pildītu ar saldu rīta malku.
Savu viesi smaidot spirdzinājis,
Viņš to veda nu pa tāļām tekām,
Siekstām pāri kāpjot, upes brienot,
Cauri biezumam uz īstā ceļa.
Eiropietim smalki pateicoties
Mežons apstājās un, spožām acīm
Vientiesīgi balto uzskatīdams,
Nopietnā un stiprā balsī teica:

„Vaj jau neesam reizi redzējušies?”
Baltais medinieks, kā zibins trāpīts,
Tagad sarāvās un ieraudzīja
Savā mīļā pavadonī vīru,
Kuŗu priekš neilga laika vētrā
Bija izdzinis no savas mājas.
Pārsteigts viņš gan lūkoj' atvainoties.
Kanadietis mierīgs smaidot teica:
„Redzat, svešie, gudrie baltie ļaudis,
Mēs, kaut vārdu „mežons” nesam,
Daudzkārt labāki par jums tak esam.”
Un to teicis sāņis mežā devās.

Sveiks, zaļoksnis mežs!

(Pēc vācu teksta.)

Sveiks, zaļoksnis mežs, tu paēnas pils!
Pie tevis es kavējos līksmības pilns.
Cik brīvi, cik dzīvi še katris jūt!
Tu dzīvības dvašu uz visiem pūt.
Ak mežs, tu zaļais mežs!
Še līksmi dzied gans
Un jauki skan zvans;
Mirdz vakara stars
Un laimi jūt gars.
Pa ozolu zariem
Te vēsmiņa plūst,
Pie laimīgiem gariem
Sirds līksma dziedot kļūst.
Kur acis tik raug,
Tur puķītes aug.
Cik daiļš un cik jauks
Plašais radības lauks!
Še dvēsele klušībā sapņot var,
Še debess ir mana un pasaule ar.

Vienprātība dara stiprus.

(Rückert.)

Ja visi ūdentiņi reizē ietu,
Kas tad par strauju straumi skrietu;
Bet kad tie cits par citu plūst,
Tad daudziem smiltīs jāizžūst.

Daudziem dali savus prieka smaidus,
Visiem jokus, jautrību aizvien,
Retiem krietniem savus klusos smaidus:
Sirdi — tikai izredzētiem vien.

Priekiem sirdi brīvu glabā,
Vētrām viņu norūdi;
Kad tev smaida laime laba,
Neaizmirsti nelaimi.

Ja dzīvē tev tik prieki smaida,
Tad raugies jel uz debesīm;
Ja liktens tikai skumjas raida,
Tad raugies jel uz debesīm;
Jo laimē, kā ar dienās grūtās,
Sirds tur tik miera ostā jūtas.

Viss gan būtu labi darāms,
Ja tik būtu otrreiz varams. Goethe.

No runas pazīst negēli,
Tā kā no ausīm ēzeli. Klaudius.

Vislabāk kritizēt tu vari,
Ja to, ko sliktu saucis, labāk dari. Lessing.

ORIGINĀLI.

M o t o: Kamēr Latvijas kalni, lejas
Ozoliemi rotāsies,
Tamēr latvju vīru sirdis
Svešas aukas nelocīs.

Tautas liktens.

M o t o: „Bārgi kungi lielījāsi
Bārenīti kājām mīt;
Met Dieviņis ērkšu koku
Bārgu kungu celiņā.”

Uz kalna smuidra liepa,
Stalts ozols līgojas;
Tie zarus pretim stiepa
Viens otram skaudamies.

Jau simtiem pavasaru
Šie biedri redzēj'ši,
Un zibens, vētra zarus
Tiem daudzkārt dragāj'ši.

Te skanēj senču dziesmas
No jūsmu pilnas krūts,
Kad Līgo uguns liesmas
Jo sārti mirdzēja.

Kad ļaudis turpu steidzās:
Kā draugi apkampās;
Jo ķildas, ienaidis beidzās
Šai dabas svētnīcā. —

Un atkal ziedon' vēsma
Visapkārt spēku dveš,
Kā jaunas dzīvīb's dziesma
Caur dabas sirdi šalc.

Redz, ļaudis kopā lasās
Ap kokiem svētdienā,
Viens otru sērīgs prasās
Un kokos noskatās.

Bet kādēļ jau tik laikus
Pat sirmie tēvi nāk?
Vaj skatīt zēnus naigus,
Kad darvas mucas velk?

Un kādēļ skumjas spaida
Gan šodien latvieti?
Tak Līgas nakti gaida
Ik katris priecīgi?

Nu satek zeltenītes
Ar krāšņiem vaiņagiem
Un greznas puķu vītes
Ap koku zariem velk.

No ciema uz ciemu ziņneši skrien
Un aiznes vēstis jo tāli. —
Un kopā lasās vēl aizvien,
Nāk tautas vistāļajie brāļi.

Te piepeši apklus lielais pulks
Un pukstošām sirdīm klausās,
Jo cienīts sirmgalvis, dievības tulks,
Pašlaik' ko sludināt ausās.

„Steidzami katris, kam maz vien ir jauda,
„Apsveikt vietu, visiem kas sirdī,
„Laime kur katram šūpuli kāra,
„Vietu, kas senčiem bij svēta un dārga,
„Vietu, ko šovakar vairs kā tādu
„Sentēvu mantu nespēsīm skatīt,
„Nespēsīm apsveikt Līgo svētkos:
„Sirmajiem kokiem jau šodien jākrīt.
„Pielūdzam visi mīlestīb's Dievu,
„Svētajie ļaudis ko sludina mums;
„Viņa mācības varenas, daiļas.
„Bet vaj tā ir mīlestība,
„Ka šī paša Dieva kalpi
„Mūs kā vērgus nāvīt nāca?
„Lielais Dievs, tu taisnis soģis,
„Sirdis Tu zini, pazīsti darbus,
„Tava visspēcīgā zibens rīkste
„Mūžam lai aizstāv apspiestus bārus. —

„Svēts lai ir mūžam Visvarenā likums,
„Dārgs lai joprojām mums sentēvu tikums.
„Augstu lai ceļas uguņu liesmas,
„Spēkā lai atskan sentēvu dziesmas!”

„Augstu lai ceļas uguņu liesmas,
„„Spēkā lai atskan sentēvu dziesmas!””

Ap kaklu viens otram sirmgalvji krīt,
Kā draugi naidnieki skaujas,
Un sarkdama uzsmaida zeltenīt' —
Uz sārta pagales kraujas.

No rokas rokā alus kauss slīd,
Sāk virzīties raibajie bari,
No sirmajām galotnēm liesmiņa spīd,
Kā raudzītos sentēvu gari.

„Nāc, Jānīti, Dieva dēliņ, līgo, līgo!
„Ar saulīti sētiņāi, līgo, līgo!
„Vaŗa taure sasaukusi
„Tuvus, tāļus Jāņa bērņus.

„Ir saulīte rotājāsī
Jāņa dienas rītiņā:
„Bārgi kungi svētkus liedza
„Līksmā Jāņa vakarā.

„Kupla liepa uzaugusi
„Saules takas maliņā;
„Tur Saulīte jostu kāra
„Vakaros noiedam’.

„Ozoliņi, ozoliņi,
„Tavu lielu resnumiņ’.
„Ne tur līda svina lode,
„Ne tērauda zobentiņš.”

Melni kraukļi sirdi šņāpa — ...
Te piepeši visiem sirdis ļimst,
Šurp aulekšo bruņoti vīri...
No jostām abus cirvus tie velk, —
Uz kokiem garīdznieks rāda. —
„Vēl reiz tev lūdzu, tu Dieva kalps,”
Teic sirmgalvis ceļā tiem stādams,
„Jel taupi šo sentēvu mantu mums
„Šo mantu svētu un dārgu;
„Šie tūkstoši bērnu te zemīgi lūdz,
„To lūdz ar šie sirmajie koki.” —
„Vaj šā gan pielūdzams debesu Dievs,”
Sauc garīdznieks svinīgi mākdams,
„Kā šeitān jūs šodien to rādāt,
„Kur jūsu blēņu dziesmas skan
„Un elku ugunis liesmo?
„Vaj varena Dievs gan pacietīgs nav,
„Ka grēcniekus šādus viņš taupa?
„Caur darbiem saviem jūs pelnīj’ši sen,
„Ka Sodomā ugunis lītu.
„Ja sevi un tautu gribi tu glābt,
„Tad ņem šo visasāko cirvi
„Un pie šiem elka stabiem tur
„Tad tautai priekšzīmi rādi.”
„Es pazīstu bausli, kas māca mums,”
Bilst sirmgalvis liesmainām acīm,
„Ka tēvu un māti būs cienīt
„Un kas šo mantu tautai grib ņemt,
„Tas viņai sirdi grib izknāpt.
„Šī roka drīzāk jums galvu lai šķel,
„Ne aiztiek tur sirmajiem kokiem.
„Un tādu bezdievi pārkons lai spē;

„Viņš ruc jau tur debesu malā.”

Jau bruņotie vīri cirvus ceļ,
Jau kokos redzami robi:
Šie cirtieni latvieša sirdi šķeļ,
Kā cirvju asajie zobi.

Un tumšais mākonis tuvāk aizvien
Un tuvāk jo tuvāk veļas.
Un dziļāk jo dziļāk cirvis lien, —
Uz debesīm lūgšanas ceļas.

Un bārgāk un bārgāk sāk pērkons gremt,
Pa gaisu zibeņi lokās.
Grib latviešu likteni garīdznieks lemt,
Grābj cirvi pats pēdcējais rokās.

Jau smagas lāses no debesīm rit,
Jau lokās sirmajie zari,
Un sārtas liesmiņas galotnēs šķīt,
Kā lūgdamies sentēvu gari.

Te briesmīgs pērkona spēriens sveļ
Un koku un cirtēju drupās šķeļ...

* *
*

„Latvju tauta bārenīte
„Sēd upītes maliņā...
„Vaj upīte, straujtecīte,
„Māmiņ lejā vizinās?...
„Upīt vēla akmentiņu,
„Māmuliņas neatved.”

„Lec saulīte rītā agri,
„Spīd pa logu istabā:
„Bārenīte kājas āva
„Tumšajā kaktiņā.”

Bārgi cēla sveša māte
Kunga gaitu gājējīņ’;
Cēla māte māmuliņa,
Ik rītutiņus mutēdam.

„Jā, māmiņa, tu, māmiņa,
„Agri gāji aizmūžā;
„Saulīt balta māmuliņa
„Tā dzīvoja saules mūž’.”

No jauna kupla liepa,
Stalts ozols ligojas,
Kur senie zarus stiepa
Viens otram skaudamies.

Sen lietus aizskalojis
Prom rūgtas atmiņas,
Un tauta brīva cēlu
Svin Līgas vakaru.

Ko Līgas naktī ozoli pauž.

Un steigšus Līgas bērni klīst
Ik katris savās mājās;
Ir darvas mucas degdamas šķīst:
Jo rītos bārgs pērkonš kājās.

Div' draugi vēl kopā pagales sviež,
Lai līpinās uguns liesmas; ...
Par ko gan tie nopietnās valodās spriež?
Vaj tēvijai draudētu briesmas?

„Jā, Tāļivald, tēvijas birzs un sils
„Dod prieku, spēku un šķirmi;
„Bet mūžam dūre zviltin zvilis,
„Ja kaklā met valgus, kā pirmi.”

„Ja tautu glābt nav visaugstākais gods,
„Tad pēdēji negēļi esam!
„Tad mūžīgi kauns, jā, pelnīts sods,
„Ka senču vārdus nesam.”

„Nu laiks, Imanta, paspārnē iet!
„Lūk, zibens sper atkal krustām!
„Skat, skat! man gaišumā tīri šķiet,
„Kā redzētu kuģi kustam.” ”

„Šī nakts man atkal atmiņā sauc
„Sen dzirdētu zināmu stāstu;
„Jo, klausies! jūra šausmīgi kauc
„It kā uz jaunu lāstu.”

„Nav ozola, milža, tas Pērkonam ņemts:
„Ne velti viņš bārgi baņas.
„Vaj mūžam lai postīgs liktens lemts

„„Kā briesmīgi vētra jūru kuļ!
„„Tā viņu kuģi ar grāba.””
„Šai birzī Imanta, mans sentēvs, guļ,
„Kas pirmos „labdaŗus” glāba.”

„„Klau, briesmu šāviens! Imanta, nāc
„„Tur piekalnē raudzīt, kas darāms!
„„Še birzī vētra šņākdama šņāc;
„„Tur dzirdēt un redzēt varams.””

„Un tādēļ ciemā radums tāds,
„Ka vienmēr Līgas naktī,
„Kaut būtu negaiss nezin kāds,
„Neviena nav uz vakti.”

Jau retas smagas piles rit,
Drīz skārdelēm lietus gāžas,
Daŗs krusas grauds par vaigu sit,
Pa gaisu zibeņi brāžas.

Te zibens lokās, lejup šmauc.
Skaļš spēriens! Kuģi trāpa!
„Uz sekles! Iesperts!” Tālivalds sauc.
Drīz atspīd liesma kā lāpa.

Viens solis — pie laivām, viens sitiens skrakš!
Lūst ķēdes. Abi draugi
Jau glābšanas laivās. Liesmas sprakš!
Šos izglābt, Visvarenais, raugi! —

Prom jūras bangās laivas rit
Un lietus skārdelēm gāžas,
Daŗs krusas grauds par vaigu sit,
Pa gaisu zibeņi brāžas.

Ar sparū liesma kuģi grābj,
Un baiļu kliegzieni spiežas
Caur vētru. Velti! Kā lai glābj?
Kaut žēlums vaj sirdī griežas.

* *
*

Vēlu dzisa uguntiņa
Divējos lodziņos...
Kas tie divi Dievu lūdza,
Naktī miega negulēj?
Māte, māte, līgaviņa
Tās miedziņa neredzēj —
Tās miedziņa neredzēja,
Cauru nakti Dievu lūdz —
Cauru nakti Dievu lūdz,
Gaid' Imantas, Tālivald.
Divas naktis gaidījušas,
Trešo nakti sagaidīj: —
Sveiki bāleniņi nāca,
Steigšus durvis virināj.

*   *
*

Tur sveša tauta gaviļēm teic
Div' varoņus glābējus drošus...
Tos latvju māte un līgava sveic
Patlaban pārnākošus.

Un Līgas naktī ozoli pauž
Sirds tikuma aizmirstu dienu.
Un vizuļu vaiņagu jūra auž
Ap senču kapkalniņu. —

Cimzes tēva piemiņai.

Pa Lugažu kapsētu vējiņš šalc,
Velk sēru meldiju klusu;
Tev, tauta, pašas celts monuments stalts
Teic, ko šē vadīj' uz dusu.

*   *
*

Nesen vēl ozols kuplis un košs
Tur Latvijas svētnīcā zēla;
Pret vētru tas sirmo galvu jo drošs,
Kā tautu sargādams, cēla.
Kas Latvijas dēliem ir svēts un dārgs,
To saudza tas pakarē savā;
Pret tēvijas skauģiem bij niknis un bārgs:
Tik zēla tās labā un slavā.

Ap viņu pulcējies jaunekļu bars,
Tur spēku un censību guva;
No dievišķas liesmas īsts tautības gars
Šai svētnīcā dzīvināts kļuva.

Cik auglīgu zīļu tēvzemē gan
Tas ilgajā mūžā nav bēris?!
No jauna sentēvu dziesmas nu skan, —
Kas aizslēgtās durvis tām vēris?

Ap svētnīcu kniši un knēveļi dūc
Un trīc no soda jo bārga...
Ar sparū vēl vecais Pērkons rūc
Un Latvijas svētnīcu sarga...

*   *
*

„Nepūšati, auksti vēji,
„Man nebija villanīt’s,
„Plānu deva sveša māte
„Bez ieloka paladziņ’.”

Ausekļa piemiņai.

Kam tu trīci, kam tu drebi,
Sausa lapa ozolā,
Kam tu raudi, māmuliņa,
Uz kalniņu lūkojot?

Vēsi vēji gaudodami
Tevi, lapiņ, balināj,
Vētrā lūzis ozoliņis
Tevi, māmiņ, raudināj.

*   *
*

1. Tev mīļa sentēvu brīvība bij
Un viņu tikumi dārgi,
Tu nīdi, kas vērgu saites tiem vij
Un Latviju spaida jo bārgi.

2. Gan tēvijā celmus tu vēlējies lauzt,
Tak naidīga vara to liedza;
Tu juti ka rītos gaisma jau aust,
Kas draudzīgu roku tev sniedza.

3. Kaut tēvzemei tāļu, tak viņa aizvien
Pie sirds vistuvāk tev bija;
Tu biji, kas cītīgi kūlīšus sien,
Kaut sviedri un asaras lija.

4. Gan Daugava vaid un bangas vēl krāc,
Raud Staburags vaimanu raudās
Un drūmi sirmajie ozoli šņāc,
Vaid dievi un sentēvi gaudās.

5. Bet spēkā jau pamodies sentēvu gars,
Mirdz tautības karogs jo cēli,
Un smuidri zeļ jauno ozolu bars,
Ko dēstīja strādīgie dēli.

6. Kas drīkstēs vēl reizi nu postīt un mīt
Gan Latvijas kapus un druvas?
Kas ļaus par spostiem sev uztaisīt
Vairs irušās vērdzības gruvās?

* *
*

Latvju tauta māmuliņa
Žēli, žēli lūkojas,
Tur guļ agri vētrā lūzis
Viņas smuidrais ozoliņš.

Kapsētā.

Tev, tēvija, dārgu vietīņu daudz,
Kas sirdī dziļi ir spiestas;
Jo dārgu piemiņu viena še sauc
Pie kuņas daudz žēlabu sietas.

Kas Piebalgas kapsētas kalniņu min,
Kur atdusas vietīņa klusa,
Tas arī labi jo labi zin,
Ka Kronvaldu Atim še vieta.

Jau rudens; lapiņas dzeltēt sāk,
No zariem birst sudraba raža;
Uz kapsētu daža sirsniņa nāk
Un bālošas puķītes lasa.

Un manim asaras acīs mirdz,
Uz lapu es nopietni raugu:
Zem smiltīm vairs nepukst kvēloj'ša sirds.
Kaut spētu tev' apkampt kā draugu!

Vaj izmirsi, tēvija, vietīņu šo,
Kur glabāji dārgo dēlu,
Kur apraki sirdi viskarstāko
Un strādnieku raženu, cēlu?

Ko gausti; vaj aizmirstams gars,
Kas mūžos dzīvību rada?
Un niecīgs tā krūtīm smilšu svars,
Pie uzvaras tautu kas vada.

Biedrības namu iesvētot.

Kad Latvijas bagātos laukos
Vēl latviets staigāja brīvs,
Tad trīcēja kalni un lejas
No dziesmām iz spēcīgas krūts.

Kur ciemi, kur būdiņas bija,
Tur pukstēja latvieša sirds,
Tur līgojās ozolu birzis:
Tur mita, kas dārgs un kas svēts.

Un Līgas liksmības svētkos
Tad pulcējās jauns un vecs,
Ar puķēm un dziesmām saites
Jo stiprai biedrībai vīt.

Un mēs, kas latvieši esam,
Mums jūtams šis sentēvu gars;
Viņš pulcināj's mūs šai namā,
Šo namu viņš cēlis ir.

Šai namā tad vienmēr lai valda
Nu veselīgs cēnsības gars,
Kas tēvu smaidus un vaidus
Aizvienu piemiņā tur.

Un daiļums un svētums un tikums,
Šie dzīves pamati trīs,
Lai cienīti, sargāti viņā:
Tad mūžam tauta zels.

Mīlestības ziedonī.

Žūžojati līksmu dziesmu
Ievu zari upmalā,
Ziedons dabu, līgaviņu,
Skūpstīdams modina.

Vaj jautājat, nejahtājat,
Nevienam nesacīš'
Kādu laimi sirdī nesu,
Kurp aizteku svētdienā.

Tu tik zini, līgaviņa,
Laires tekas slēpumu —
Laires tekas slēpumu,
Mūsu svēto dievnamu.

Saredzamies notālēm
Laires teku satekot,
Debess dziesmā, mīlestībā,
Jau actiņas mutējās.

Vaj tu jūti, lakstīgala,
Mīlestības laimību,
Ka tu gribi dziesmās kūstot
Manas jūsmas izdziedāt?

Kam tu skumsti, mēnesīti?

Kam tu skumsti, mēnesīti,
Kurpu tāli lūkojies?
Vaj tu jūti manas skumjas
Līdz pašai dvēselei?

Jā — tu šalci, liega vēsma,
It kā viņā ziedonī,
Kad tur viņas daiļā sirdī
Lūkodamies lūkojos.

Bet nu sirds sirgst ilgu skumjās
Prāta neizārstēta,
Līdz šī roze acīm zuda,
Gadiem velti meklēta.

Pie tevis, daiļo latvju dēlu.

Pie tevis, daiļo latvju dēlu,
Ved sapnis tālu svešumā,
Lai raudzītos, kad tu to vēlu
Beidz darbus klusā lūgšanā.

Ar jūsmām skatos tavās acīs,
Jā — tavās acīs jūsmīgās,
Tur, zinu, slēpta kvēle sacīs:
Priekš tevis sirds pukst — Latvija!

Un it kā liega vēsma glauda
Šī atbalss manu dvēseli,
Iz katra snauda jauna jauda
Un jauna cerīb' sirdī plūst.

Zeltenīte — sārtvaidzīte.

Zeltenīte — sārtvaidzīte,
Tāļu, tāļu tēvzemē,
Tu man allaž tuvu esi,
Par tev' allaž domāju.

Čaklām rokām, žiglām kājām
Latvju zemes būdiņā,
Līksmu prātu, vieglu sirdi
Tevi redzu tekājam.

Zeltenīte — sārtvaidzīte,
Man par tevi domājot,
Jauna šķirme, jauni spēki
Atkal ronas gurdumā.

Pavasara.

Pērkons brauca pār Daugavu
Pār Daugavu rībēdams;
Mirdz kumeļi, skan pakavi
Nodimd visa tautu zeme,
Nodimd visa tautu zeme
Līdz pašam dibinam,
Nodreb visas tautu tautas
Līdz pašai dvēselei. —

Pērkons spēra, jodi juka,
Muka pekles dibinā;
Ziedons ziedus upurēja,
Upurēja riekšavām.
Sanāk visas tautu tautas
Līgas kalnā līgodamas;
Augstu kāpa ziedu smarža,
Vēl augstāku gaviles.

Papardīte.

M o t o: Visi ziedi uzdziedēja,
Papardīte neziedēja,
Jāņa nakti papardīte
Zied sudraba ziedīniem.
(Taut. dz.)

Lielas puķes, mazas puķes
Mirdzēj' ziedu vaiņagiem —
Mirdzēj ziedu vaiņagiem
Liksmā Līgai atnākot.
Papardīte kaunēdamās
Slēpās sila maliņā,
Tai atmirdza saules meitas
Pasniegt ziedu vaiņadziņ;
Gan gribēja papardīte
Māsām līdzī gaviļēt,
Gan gribēja, nedrīkstēja
Bez vaiņaga stāvēdam.
Visi ļaudis līksmi deja,
Krāšņi puķes vizuļoj',
Papardīte, nabadzīte,
Skumtin skuma silmalā.
Līgas acis pamanīja
Papardīti silmalā,
Kauna māktu, skumušu —
Kauna māktu, skumušu
Liksmā ziedu vakarā.
Līgas acīs nomirdzēja
Spožas jūsmu asaras,
Tās ritēja, tās palika
Par sidraba vaiņadziņ' —
Par sidraba vaiņadziņu
Papardītes galviņā. —
Pērkons klusu nolūkojās
Labā Līgas dvēselē;
Tas atstāja debess pili

Zemē nāca līksmoties.
Un no dievu sirdīm plūda —
Latvju mēle daudzina —
Debešķīgas dziesmu skaņas
Līgas svētkos Latvijā.

Bāriņš jūrinieks.

Tāļu kalni, tāļu lejas,
Kur es jautri padziedāj',
Kur es jautri padziedāju,
Kad uzaugu sētiņā.
Tāļu, tāļu mans celiņš
Uz jūriņas līgojās,
Uz jūriņas līgojāsī,
Kur vilnīši spēlējās.
Kur vilnīši spēlējāsī,
Kur saulīte rotājās,
Kur daudz baltu zēģelišu
Vēl baltākas balinās. —
Pūta vēji, rita viļņi
Šurp no manas tēvzemes,
Šurp no manas tēvuzemes,
Mani sēri bildinot:
„Tur, kur vējiņš lēni žūžo,
„Viņā kapu kalniņā,
„Tur guļ tēvs un māmuliņa
„Zaļ'ozolu paēnā.” —
Pūta vēji, rita viļņi
Turp uz manu tēvzemi,
Rita manas asariņas,
Turpu viļņu līgotas.
Jūras-māte, laba māte,
Mani viegli iešūpoj',
Mani viegli iešūpoja,
Tautai lielu audzināj'.
Jūrā slīka asariņas,
Bārenīša raudātas,
Saulīt' vaigus nožāvēja
Savā zelta palagā.

Rudenī.

Jau meži raibi metas
Un laiks ir drūms un kluss,
Tik putnu dziesmas etas
Pie dabas kapa skan.

Es sēru sāpes jūtu
Uz dabu skatoties,
Man liekas it kā būtu
No drauga jāšķirās.

Dadzis un Dadzīts.

Nu, veco Dadzi katris zina
Un Nātri, viņa sievu, ar.
Kas visā draudzē sacīt var,
Ka viņš tik taisnas vagas dzina
Kā Dadzis savā tīrumā?
Un kas tik pilnu galdu klāja,
Tik skaistām korpēm, zeķēm gāja,
Kā Nātre savā istabā?
Ir savu Dievu Dadži bijās:
To „saiešanā” netrūka,
Un ja kāds grēciņš ielasījās,
To svētdienā tur deldēja...

Un it kā saules laikā spradži,
Tā dīdzin dīga mazie Dadži
Tur Dadža laimes paspārnē.
Bet nāves roka aplasīja
Pēc kārtas smuidros Dadzīšus;
Viens dēliņš — Pēterīts tas bija,
Tas pats, kas gultiņā tur dus —
Vairs laimoj lāga vecākus.
Tā iet tai koka pasaulē.

Nu vecie visu mīlestību
Tik Pēterīšam atdeva;
Pat savu mantu, savu gribu
Tik dēliņam vien ziedoja. —
Jau dēlam netrūkst zābaciņu
Ar pogām, visu lepnāko,
Tēvs nopirkt pīpi, tabaciņu,
Un pati māte appuišo.
Bet labi kalpot grūti nākas

Un tādēļ Dadžos ķildas sākas,
Kā katrā mājā kārtīgā.
Jau agri rītos Dadži bažas,
Ar dēliņu ka slikti darās;
Ir kalpu ļaudis vaimanā. —
Pats Pēterīts pa gultu ausās,
No jauna katru dienu klausās,
Kas viņam ļauna padarīts. —
Ak tu mans zelta Pēterīts!
„Nu kā tad dēliņam nu gribas?”
Tā māte viņu izprašņā;
Bet Pēterīts tai iešauj ribās
Pie reizes savā piktumā.

*   *
*
*   *

Sen Pēterīts jau ganus zibī...
No skolas to uz skolu stībī;
Pēc pārved mājās slimnieku.
„Lai pasarg Dievs no skolotājiem!”
Tā izsauc Nātre bozusies;
„Kā nebūs bērniem palikt vājiem,
„Ja tiem tik stingri virsū ies!”
Ej nu ar savu ierunu.

*   *
*
*   *

Jau Pēterīts ar spiķi staigā
Un šķursta retas ūsiņas,
Un ar jau klusiem knaiba vaigā,
Sev meklēdamies sieviņas.
Un cik jauki gan,
Krodziņā kad skan
Pēterīts kad dūšu prava,
Pudeles iz kurva krāva. —
Tēvs, māte smalkā vīzē saukā
Par „Jūs” jau savu dēliņu.
Ne velti tak pa skolām braukā
Un audzē smalku kundziņu. —

Drīz Pēters māju pārzināja
Ar jaunu smalku rīcību;
Uz pirti vecie dzīvot gāja,
Dēls veda smalku sieviņu.

* *
*

Pa vienai laimes dienas lasās
No Dadžu mājas ārā posās.

* *
*

Bez jumta gadiem lūkojās
Nams lepnis, ēvelēts,
Ar skaistām piepēm lepojos —
Nams lepnis, ēvelēts. —
Ar gudru ziņu aizgāja
Pie miera vecais nams,
Jo Dadzīts gudri domāja:
Man lepnāks darināms.

* *
*

No klēts uz pirti žurkas skrien.
Ir jaunie tur. Patiesi?
Un klētī graudiņa — nudien —
Neviena neuziesi.

* *
*

Tur apsuļļātus zārkus ved
No nabagmājas laukā.
Un ja tu prasi: ko tur bed?
Tev visi pretī saukā:
„Nu veco Dadzi katris zin
Un Nātri, viņa sievu, ar.”

* *
*

Tev taisnība: „Pats labāk zina
Kā savus bērnus audzināt.”
Ir Dadzis taisnas vagas dzina,
Un Nātre prata galdu klāt.

Laime un nelaime.

Laime liksma aplīgoja
Visus ciemus laimodama;
Visi ļaudis laimi teica,
Visi laimi daudzināj'.

Tālu tālu aizkalniem
Nelaime to klausījās;
Tā dzirdēja, tā necieta
Laiemes vārdu daudzinām.

Kur laimīte kāju spēra,
Tur nelaime vajādama...
Visi ciemi, visas sētas
Nelaimi vien daudzina.

Līgas kalns.

Jāju jāju, tālu jāju,
Es uzjāju Līgas kalnu;
Redzu redzu, tālu redzu,
Ar Dieviņu runājot.

Dievam sūdzu, Dievam stāstu
Visas zemes vaimanas:
Ērkšķu bikses, skuju svārki
Sērdienīša gājumiņš.

Ej, Pērkon, lūkoties
Līgas bērnu vaimanas!...
Iet Pērkons, nodimd zeme,
Saspeļ visus jodu jodus...

*   *
*
*
*

Rīga, Rīga, veca Rīga
Ozoldēlu Līgas kalns.
Tuvu, tālu Latvās ārēs
Atskan brīvas gaviles.

Bārenīte.

Bārenīte, sērdienīte
Agri ceļas raudādama...
Lec saulīte, redz saulīte
Sērdienīti asarās.

„Sveša māte pretī nāca
„Rīkšķu sauja padusē.
„Ej saulīte drīz pie Dieva
„Dod man svētu vakaru!”

Agri cēla sveša māte
Kunga gaitu gājējīņ,
Cēla māte māmuliņa
Ik rītiņus mutēdam.

„Jā, māmiņa, tu māmiņa
„Agri gāji aizmūžā,
„Saulīt balta māmuliņa
„Saules mūžu nodzīvoj’.” —

Liela auga bārenīte
Arājiņa līgaviņ’; —
Vērdzināta Latvju tauta
Atkal brīva, gaviļē.

Līgas nakts.

Sen gaidīta, sagaidīta
Iraid līksma Līgas nakts:
Darvas mucas kokos vilktas,
Iekurtas jau ugunis.
Līgas bērni līgodami
Baru bariem pulcējas,
Noliek savas Līgas dziesmas
Uz tiem Līgas altāriem.

Līgo!

Sen gaidīti, sagaidīti
Iraid līksmi Līgas svētki,
Līgas bērni līgodami
Iet no sētas sētiņā.
Malu malas koši tērptas,
Roblapainie ozoli
Ilgodamies lēņi žūžo
Senču dziesmu drūmīgu.

Līgo!
Ikgadiņus Līgas nakti
Senču senči salasās
Un uz Līgas svētkiem dodas
Romovā pie ozoliem.

Līgo!
Paliek klusa līgošana
Senču laimes atskaņa; —
Uguntiņās senču gari
Paceļas uz debesīm.

Sapnis.

Vēlu vēlu miega māte
Mani spēja iešūpot;
Mani spēja iešūpot,
Manim skumjas aizaijāt.

Šūpodama tā zināja
Laiques ceļus izvadāt —
Laiques ceļus izvadāt,
Vecas tekas pārstaigāt.

Lēni šalca ziedoņ' vēsma
Kuplā krāšņā birtalā,
Liksma nāca līgaviņa
Actiņāmi bučodam'. —

Tuvu tuvu nelaimīte
Aiz kokiem lūkojas,
Tā redzēja, tā necieta
Mūsu lielas laimības. —

Miega māte aiztecēja
Asariņas slaucīdam'.
Ārā ledus lauza kokus,
Kapā gulēj' līgaviņ.

Straujupītes malā augu.

Starujupītes malā augu,
Straujupītē lūkojos,
Straujupīte manim tina
Līksmu dziesmu kamolu.

Līksmu dziesmu es dziedāju
No rītiņa, vakarā,
Līksmu dziesmu līdz — dziedāja
Visi kalni, ielejas.

Līču loču straujupīte
Uz jūriņu aizlīgo,
Līču loču mans celiņš
Viņai līdzī līkumo.

Straujupīte steigšus steidzas
Plašas jūras lūkoties —
Plašas jūras lūkoties,
Lielos viļņos līgoties.

Cīrulītis pavadoti
Līksmu dziesmu trallināj,
Burbulīši spēlējās
Pār krauļiem lēkājot.

Mirdz saulīte debesīs,
Viz vilnīši jūriņā —
Viz vilnīši jūriņā
Zeltītiemi vizuļiem.

Straujupītes malā augu,
Straujupītē lūkojos,
Straujupīte aizlīgoja
Uz jūriņu laiviņā.

Laima lēma līgaviņu
Lēma līksmu līgotāj',
Nu dziesmiņas, mums dziesmiņas
Kā vizuļi vizuļo.

Tautieša līgaviņa.

Velti svešas tautas meitas
Jūs uz mani gaidīsiet,
Pašu tautas zeltenīte
Reiz būs mana līgaviņ.

Daiļa, sārta brūklenīte
Pilnā ogu čenkurā,
Vēl daiļāka līgaviņa
Tautas meitu pulciņā.

* *
*

Ak skaties manās acīs
No as'rām mirdzošās!
Tās tev it skaidri sacīs,
Kas sirdī atronas.

Vējiņš pūzdams mīļo sveic
Viņas rožu dārziņā;
Zeltenītei mīļi teic,
Kā bez viņas tvīkstu.

Auksti vēji ārā skraida,
Lapiņas no kokiem birst;
Mīļākā jau sen sen gaida,
Kad nāks viņu apraudzīt.

Rudens vēji projām slauka
Bālas lapas virpuļiem.
Sirds, tā aizrauj liktens auka
Tavas jaunīb's cerības.

Lai laimīte daudzina
Ir jums mūža auklētāj.
Sen laimīti daudzina
Vieglajām rociņām. —

Druvu druvās dēstītās
Lai līgojas labībiņ,
Ziņu ziņās ziņotās
Lai atsaucas laimes māte:
Sidrabiņa saitēs sieni
Zelta graudiem kūlīšus.

Bagātīgi lai Jums plūktu
Liktens laimes puķītes,
Dzīves kronīti lai pītu
Nevīstošas rozītes.

Smuidra, smuidra tā puķīte,
Kas strautiņa maliņā;
Līksma, līksma tā meitiņa,
Kam māmiņa auklētāj'.

Augstu kāpa cīrulītis
Pavasaru atdziedot;
Rozā dzīve, jautra dzīve
Ir putniņiem birztaļā.
Līču loču lejiņā
Ātri strautiņš mutuļo...
Puisēns klausās jautro dziesmu,
Raugās strauta mutuļos —
Ilgāk nespēj norimt mājā,
Laukā dodas, gavilē.

* *
*

Ziedons nāca, Pērkons brauca,
Ielīgoja Latvijā; —
Lauki, meži gavilēja
Tēvu tēvu liksmībā.
Ievu lejā, ziedu lejā,
Nāk meitiņas rotāties;
Ik rītiņus, ik vakarus
Tur dziesmiņas upurē.

Lakstīgala vēlu, vēlu
Pogā ievās, upmalā,
Ziedu šūplī dziesmu žēlu
Notin raibā kamolā.
Dziedi dziesmu žēlu, žēlu
Lakstīgala ziedonī,
Dzīves rudenī par vēlu
Vēlas mūža ziedoni.

Bāla lapa bira,
Krita griezdamās;
Mani sapņi ira,
Sapņi laimīgie.

Man liega vēsma vaigus glauda
Tur rožu lejā, jaunībā;
Un liktens liegtu laimi bauda
Div šķirtas sirdis svešumā.

Čaklas, čaklas, jūs meitiņas,
Lielas darba darītājas:
Jums mutīte nemazgāta,
Neslaucīta istabiņ.

Mūsu meitas lielījās
Tautiskiem uzvalkiem,
Pats dzirdēju, pats redzēju
No žīdiņa nopirkam.

* *
*

Tautu meitas kaunējās
Darbos iet postalām,
Tās apvilka, tās apāva
Peļādiņu zābaciņus:
Visi Rīgas Runči vēkša
Pa Kangaru staigādam.

* *
*

Lepni akli mūs' kundziņi,
Augstiem vācu:
Divas brilles salikuši
Neredz brāļa arājiņ'.

* *
*

Gana ilgi brīnījos,
Kur mums tādas bekas aug:
Krunčuļainas, bēkarainas,
Paša ciema laidarā?

* *
*

Tās nav, muļķi, meža bekas,
Tās kalpiņu „freilenītes”!
Ar cimdiem govis slauca,
Saules sargu turēdamas.

Cik jauki puķēs rasa mirdz!
Kur gan šīs sudrab' pērles ceļas?
Tās dabai plūst no mātes sirds,
Kad savus bērnus modot mutē.

Ja katrā sirdī lodziņš būtu,
Kur katris to var apraudzīt;
Tad daudz pie atzīšanas kļūtu
Ka tur daudz laba iekšā mīt.

*   *
*   *

Nāves laiviņ lidinās;
Viegli viņa vizinās
Aizmūžā lai vietu raugu,
Ļauj vēl mutēt mīļu draugu.

Gribēdams tikt ātri galā
Neapsēdies ceļa malā.

Apdomā papriekš, pirms dari,
Vaj tu to ar pabeigt vari.

*   *
*   *

Ar apdomu sper katru soli,
Pirms otru mūžam mīlēt soli.

*   *
*   *

Rādi vārdos, darbos esam,
Tādu sirdi krūtīs nesam.

*   *
*   *

Ziediet zied gan ziediņš kokā,
Novīst, līdzko tevīm rokā.